

MOHAMED ACHAARI
NICOLE D'AMONVILLE
ANDRÍI ANTONOVSKIY
ANNIE BATS
BORJA BAGUNYÀ
LOLITA BOSCH
MAITE BRAZALES
ISABEL GARCIA CANET
LLUÍS MAICAS
RHODAH MASHAVAVE
JAMES NOËL
RICARD MARTÍNEZ PINYOL
GERARD VERGÉS
DIRECCIÓ: BIEL MESQUIDA

XIII FESTIVAL DE POESIA DE LA MEDITERRÀNIA

Imprès damunt paper reciclat Cyclusoffset de 100 g

© del text: els autors

© de les traduccions: els traductors, 2011

© de l'edició: Fundació Casa Museu Llorenç Villalonga, Pare Ginard i Blai Bonet, 2011

Primera edició: maig de 2011

Il·lustracions i disseny gràfic: Pedro Oliver (tintoreria)

Edició: Produccions Estelroig (Sant Joan - Mallorca)

DL: PM 816-2011

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni de la coberta, ni el recull en un sistema informàtic, ni la transmissió en qualsevol forma o en qualsevol mitjà, ja sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per registre o per altres mètodes, sense el permís dels titulars del copyright.

XIII FESTIVAL DE POESIA DE LA MEDITERRÀNIA

febrer-juliol de 2011

Dimecres, 2 de febrer, 21h
Teatre Principal - Palma

recital MICROPOETISA AJO

Ajo és micropoetessa, cantant, agitadora i personatge de referència de la contracultura madrilenya. Els seus dards poemàtics són una oda a la llibertat creativa. És subtil, afínada, precisa, punyent, irreverent.

Dimecres, 23 de març, 21h
Teatre Principal - Palma

concert MARCEL CRANC

Des de Mallorca i liderat per Miquel Vicensastre, Marcel Cranc s'ha convertit en un nom de referència quan es tracta de pop d'avantguarda i cançó d'autor contemporània. Des de l'edició del seu fabulós debut *Animal Fràgil*, les cançons de Marcel Cranc fan servir l'electrònica per vestir lletres intimistes que parlen de relacions humanes. Marcel Cranc són: Chus Coll, Jaume Compte i Miquel Vicensastre

Dimarts, 17 de maig, 20h
Teatre Principal - Palma

lectura dramatitzada JOAN MARAGALL, EL CIUTADÀ

Rosa Novell alterna els versos del poeta amb correspondència i articles de premsa que relacionen els poemes amb la situació del país. En el 150è aniversari del naixement de Maragall, el recital, segons Novell, mostra la visió d'un ciutadà que es desplaça al mar i a la muntanya però que "ni pretén fer-se pescador quan és a la platja ni pastor quan es perd pels camps".

Direcció, interpretació i selecció de textos: Rosa Novell
Violoncel: Fany Silvestre

Dimarts, 24 de maig, 21h
Teatre Principal - Palma

concert LAS MIGAS

Sílvia Pérez Cruz és la veu més excelsa i singular que ha donat Catalunya aquesta dècada. I encara que un talent així podria eclipsar qualsevol, el ganxo de Las Migas radica precisament en la seva proposta com a grup.

Las Migas són: Sílvia Pérez Cruz, Isabelle Laundebach, Marta Robles Crespo i Lisa Bause

Dimecres, 25 de maig, 21h
Teatre Principal - Palma

NIT DE LA POESIA

amb els poetes

MOHAMED ACHAARI, en àrab

NICOLE D'AMONVILLE, en castellà

ANDRÍ ANTONOVSKIY, en ucraïnès

BORJA BAGUNYÀ, en català

ANNIE BATS, en català i francès

LOLITA BOSCH, en català

MAITE BRAZALES, en català

ISABEL GARCIA CANET, en català

LLUÍS MAICAS, en català

RICARD MARTÍNEZ PINYOL, en català

RHODAH MASHAVAVE, en shona i anglès

JAMES NOËL, en francès

GERARD VERGÉS, en català

Dissabte, 30 de juliol, 21h

Casa Museu Llorenç Villalonga - Binissalem

espectacle HABIBI

Habibi ("estimat" en àrab) és un espectacle que investiga, a través del llenguatge de la poesia, de la música, de la dansa (dervix i contemporània) i del vídeo, camins que connecten occident amb l'univers suffi.

Direcció: Jesús Arbués

Interpretació: Javier García Ortega, Mohamed El Sayed, Patricia Badián Kosman

Textos: Ibn Arabi, Mevlana Rumi

Música: Kike Lera / Vídeo: Ramón Día, Kalamour / Coreografia:

Ana Contente

Producciones Viridiana / L'Boulevard Festival / Pirineos Sur

Direcció del festival: BIEL MESQUIDA

Coordinació executiva: Carme Castells

Coordinació: Carme Castells, Carlota Oliva, Joana Maria Serra, Irene Cabrer

Coordinació de la publicació i de les traduccions: Antoni Picornell, Marta Ferré

Imatge i gràfiques: Pedro Oliver

Escenografia i videoprojeccions: Roberto Rodríguez i Pedro Oliver

Organització: Fundació Casa Museu Llorenç Villalonga, Pare Ginard i Blai Bonet

Patrocini: Departament de Cultura i Patrimoni del Consell de Mallorca, Fundació Casa Museu Llorenç Villalonga, Pare Ginard i Blai Bonet, Universitat de les Illes Balears

Altres patrocinis: Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears, Ministeri de Cultura, Govern d'Aragó, Institució de les Lletres Catalanes

Amb la col·laboració de: Fundació del Teatre Principal de Palma, Fundació ACA, IEB, Ajuntament de Palma, COFUC, PEN-Català i Consell regulador de la D.O. Binissalem

ho organitzen i patrocinen:

Consell de Mallorca

■ Departament de Cultura i Patrimoni

**FUNDACIÓ
CASA MUSEU
LLORENÇ VILLALONGA,
PARE GINARD I BLAI BONET**

hi col·laboren:

Generalitat de Catalunya
**Institució de
les Lletres Catalanes**

**Universitat de les
Illes Balears**

**GOVERN
DE LES ILLES BALEARS**
Conselleria d'Educació i Cultura

**TEATRE
PRINCIPAL**

PEN
català

Ajuntament **de Palma**

**Govern
de les Illes Balears**
FOGAIBA
Fons de Garantia Agrària i Pesquera

**GOBIERNO
DE ARAGON**

Binissalem Mallorca
DENOMINACIÓ D'ORIGEN

Dedicam en primer lloc aquest XIII Festival de Poesia de la Mediterrània a la memòria viva de Manuel Sanchis Guarner, savi català de València, lluitador republicà i antifranquista, resistent cultural a la Mallorca de la postguerra, compilador de l'antologia mítica Els poetes insulars de la postguerra i coratjós mestre i creador de saber al País Valencià, on fou amenaçat per la violència feixista fins a la mort, per ajudar a la construcció dels Països Catalans.

I també el dedicam a les persones i a les institucions que lluiten quotidianament contra la violència i, especialment, contra la violència sobre la dona.

SALUTACIÓ

Com a conseller de Cultura i Patrimoni, em plau presentar la XIII edició del Festival de Poesia de la Mediterrània, un intercanvi de paraules, pensaments, vivències i saviesa que fan d'aquesta illa l'epicentre literari del Mediterrani durant uns dies.

Aquesta edició vol ser un homenatge a les dones, sobretot a totes les que, d'una manera o una altra, pateixen l'abús de poder i el maltractament. Tant de bo el poder de la paraula es rebel·li, s'alci contra tanta injustícia i aturi la violència ferotge que arrossegam des de fa tants segles!

Les dones, engradores de vida, han estat ocultes i menyspreades per la història com a creadores de l'art i de la literatura, per això aquests dies seran un revulsiu a l'ocultació dels segles durant els quals tindrem l'oportunitat de retrobar-nos amb algunes de les millors poetesses d'aquest moment, sense desmerèixer en cap moment l'obra dels poetes que ens acompanyaran.

Aquest festival ens acosta cada any als pobles germans que compartim una mateixa mar i ens convida a entendre'ns amb una llengua comuna, la poesia, perquè amb aquesta parlem de germanor, de pau i de convivència, en una cita que estableix un diàleg que va més enllà de les fronteres i que vol fer de la literatura l'única arma possible per a l'enteniment. Com a poble civilitzat, hem de fermar lligams entre veïnats de mans de la cultura i dels llaços comuns que ens faran enfortir encara més com a éssers humans.

Aquest encontre és un d'aquests lligams, i per això vull agrair a totes les persones que fan possible que el Festival de Poesia de la Mediterrània sigui imprescindible i,

especialment, al personal de la Casa Museu Llorenç Vi-
llalonga, i també al director del festival, Biel Mesquida, per
fer que la qualitat no decaigui mai.

Finalment, us convid a gaudir-ne i a fruit de la bellesa
de les paraules.

Tant de bo no us deixin indiferents!

Joan Font Massot
Conseller de Cultura i Patrimoni
del Consell de Mallorca

LA POESIA CONTRA LA VIOLÈNCIA I, ESPECIALMENT, LA VIOLÈNCIA SOBRE LES DONES

No sóc res.

No vull ser res.

No puc ser res.

A part d'això, tinc en mi tots els somnis del món.

FERNANDO PESSOA

Escric avui, dia 2 de maig de MMXI, en estat d'alerta d'atemptat imminent, o alguna cosa així, com acaba de dir la ràdio. Els Estats Units acaben de fer un assassinat extrajudicial en la persona d'Ossama Bin Laden –mamballetejat pels governs democràtics d'arreu del Món com una gran actuació contra el terrorisme d'al-Qaida– gràcies a les informacions aconseguides després de practicar tortures en presons secretes de la CIA i a Guantánamo. No sé si aquest és un bon començament d'aquest preludi del XIII Festival de Poesia de la Mediterrània, de MMXI, però crec que fa molta de llum sobre una de les nombrosíssimes violències que travessen arreu arreu tot el planeta i contra la qual aixecam la divisa-pancarta d'aquest any poètic. La veu dels poetes al llarg d'aquests tretze anys ja ha dit la seva en nombroses llengües contra totes les forces del mal, de la banalitat del mal, com el qualificava la filòsofa Hannah Arendt: la guerra, la injustícia, la desigualtat, l'esclavatge, l'explotació, la tortura, l'assassinat, la violència i totes les mortors que uns humans fan sobre uns altres humans. La veu del poeta crea una nova consciència ètica que lluita contra totes les desigualtats (econòmiques, socials, de gènere, etc.), aquest enorme camp de cultiu de la violència, i contra els conformismes, els majors factors d'endormis-

cament moral que mutila el pensament i fa que la gent es converteixi en subjecte ideal de la dominació dictatorial. Enguany, quan ens trobam dins aquesta crisi econòmica glocal que produeix cinc milions d'aturats a l'Estat espanyol, amb tot el que això representa de desigualtat i de sofriment, i que es tradueix en una crisi de valors humanitzadors i una pujada dels racismes i les insolidaritats, el XIII Festival de Poesia de la Mediterrània vol repetir que la poesia feta amb la intel·ligència de la llengua, el treball de la paraula i la desfeixismització dels llenguatges és una llet de la tendresa humana generadora d'una música de ritmes nobles i humils, singulars i ben materials, que pot donar força, consol, serenitat i alegria als escoltadors i als llegidors; i la poesia també, tan bé, és una bona forma de sensibilització profunda, d'educació exacta i de consciència necessària per entendre, saber i contrarestar totes les expressions de la violència quotidiana. I una d'aquestes plagues, que també té l'arrel en la desigualtat històrica entre els dos sexes, és la violència que s'exerceix contra les dones, una violència que constitueix un atemptat contra la dignitat humana i, sobretot, sobre tot, la causa de nombrosos assassinats, els visibles, amb tota la sang i el rebombori, i els invisibles, aquells que aferren la mort de cada dia damunt les espatles de tantes de dones recloses al seu Guantánamo particular, que és el nostre Guantánamo i la nostra vergonya del veí que calla, de les institucions que no hi arriben i el fracàs i el desastre moral d'una societat fonamentada damunt les arenes movedisses de la desigualtat i de la injustícia engolidores. El passat 24 d'abril, dia de Pasqua, una altra dona moria en mans d'un home; feia el número 19 de l'any MMXI a l'Estat espanyol. La dona no ha de ser un objecte o un subjecte subaltern, sinó una

persona igual en drets i deures a l'home. És tan senzill, tan transparent, que sembla impossible que s'oblidi. Però s'oblida. S'oblida i l'ombra del terror s'instal·la en milers i milers de rostres ocults, condemnats, difuminats, anorreats. Per això el XIII Festival de Poesia, que és un festival de veus, vol donar veu, vol dir-ho ben fort i escriure-ho amb totes les lletres: hem lluitat, lluitam i lluitarem contra tota violència sobre la dona, contra la desigualtat de la dona, contra una societat en què uns falsos valors patriarcalcs enverinen homes i dones. Per fer visible aquesta realitat de la violència contra les dones, donar suport a les víctimes, divulgar recursos, accions i mesures que fomentin l'eradicació de la violència sexista i fomentin l'educació per la pau, i amb el compromís d'actuar contra tot tipus de violència fomentant models no sexistes i de respecte a la igualtat entre dones i homes, el XIII Festival de Poesia de la Mediterrània s'adhereix al Pacte Palma contra la violència de gènere <www.pactepalma.com> de l'Ajuntament de Palma. Es tracta de treballar per una ciutat, una illa, una Europa i un món on dones i homes puguem desenvolupar-nos, participar i tenir accés en la presa de decisions en termes d'igualtat.

Els poetes intenten fer el món més habitable multiplicant les temptatives de pensar-lo i ens transcriuen en primera persona en una *mathesis singularis* el procés de fabricació de les idees, fugen dels dogmatismes i de les veritats unívocues i saben que cada història té diverses versions i diverses variacions d'aquestes versions. Els tretze poetes d'aquest XIII Festival són tots inventors, a partir de la seva llengua materna, d'una llengua única i intransferible: els seus versos. Només en vull destacar dos pel context difícil i dur on han hagut de viure i per la força i el coratge que han

posat per lluitar contra els elements esclavitzadors. James Noël va néixer el 1978 a Hinche, Haití. La dictadura política per un cantó i les catàstrofes naturals per l'altre han marcat la seva vida i la seva poesia. Diu coses així: “La terra no roda bé. D'aquí ve la urgència d'una poesia que s'adreça als germans humans i els demani que siguin conscients i solidaris davant dels perills de mort, de fams, i altres càncers que ens amenacen. La poesia, no la que provoca rialletes als salons, sinó, és clar, la que sacseja, la que provoca sísmes en l'ésser, aquesta poesia pot millorar la vida”.

Rhodah Mashavave va néixer a Harare, Zimbabwe, el 1979. Sota el règim dictatorial de Robert Mugabe va ser detinguda, colpejada i amenaçada de mort, per la qual cosa va haver de sortir cap a l'exili. En la seva figura s'han acarissat la violència estatal i la masclista. I Rhodah viu i treballa des de Palma, ciutat refugi gràcies a l'Ajuntament de Palma i al PEN català, a favor de la democràcia, dels drets humans i dels drets de la dona. Els dictadors no volen que cap individu pensi, i si aquest individu és una dona, pitjor.

Els poetes tenen molt clar que el nucli ètic és senzill: és immoral aquell individu que per les seves accions fa mal a un altre.

Avishai Margalit diu: “Distingesc entre una societat decent i una societat civilitzada. Una societat civilitzada és aquella en què els seus membres no s'humilien els uns als altres, mentre que una societat decent és aquelles en què les institucions no humilien les persones”. He pensat en la primavera de les societats del nord d'Àfrica i el Pròxim Orient que amb intensitats diferents han començat a rebel·lar-se contra els dictadors per convertir-se en societats civilitzades i decents. El camí és llarg, pacífic en algunes i guerrer en d'altres: el XIII Festival de Poesia posa totes les

esperances en aquests canvis significatius cap a unes societats més justes i en què la dona sigui igual a l'home.

Per un atzar que no existeix a l'atzar he trobat un petit text d'un moralista mallorquí que no he pogut identificar, perquè ell mateix s'amaga dins l'anonimat, que practica un finíssim art de pensar, amb un jo que és una font de sensibilitat, delicadesa i generositat que s'avé perfectament amb aquest preludi i que podem considerar d'un vertader poeta. Que les seves paraules clausurin aquest text que s'acomiada amb un acte calidíssim de gratitud a totes les persones, amics, lectors i escoltadors de la poesia, i institucions protectores de la poesia que heu col·laborat en l'èxit d'aquests encontres poètics.

Escoltau: *Per la violència, contra la violència.*

La violència de podar un roser per recollir-ne belleses i ofrenar-la carnalment, golosament; la violència d'exsecallar una parra al cor de l'hivern amb l'esperança d'arreplegar-ne més raïm a finals de l'estiu; la violència d'estintolar un ametler amb un politxó per fer-lo créixer dret; la violència d'eixarmar les males herbes perquè no ofeguin les flors novelles; la violència imposada a l'espinada i als músculs lumbaris per acabar una paret que faci ombra quan convengui i que empari del vent si no convé; la violència de fer dir als mots allò que no deien abans que et coneguessin; la violència d'exercitar els joves en la recerca d'allò que és bo i d'allò que potser ho serà, d'allò que és ver i d'allò que encara no sabem. No renunciïu mai a la violència, a aquesta violència, a la febre del creixement, a la crisi, a la millora permanent. Aplica-t'hi a consciència, amb tota l'energia que hi puguis posar. Si no ho fas, no embelliràs la terra.

Però no posis mai la mà ni cap altra part del teu cos, ni del teu verb, ni del teu pensament damunt aquell que no t'hi ha convidat. La violència de posseir allò que ha estat negat a un igual teu; la violència de no respectar les llengües dels altres; la violència d'impedir als altres la contemplació de la terra; la violència de no tenir ulls per a la bellesa; la violència de voler matar un home perquè ell n'ha mort un altre; la violència de privar els altres de la teva companyia, del teu consell o de la teva ajuda; la violència de no saber-se posar en la pell de l'altre, en els ulls de l'altre, en el cap de l'altre, en totes les formes de l'existència de l'altre: aquesta violència no la vulguis. Allunya-te'n, amb tota l'energia que siguis capaç de posar-hi. Si no ho fas, no posseiràs la terra.

De bell nou, gràcies a tots! I molt de coratge!

Telloc, 2 de maig de 2011

BIEL MESQUIDA

Director del festival

ANIVERSARIS SINGULARS

Aquest MMXI volem recordar, celebrar i, sobretot, llegir i rellegir un conjunt d'escriptors estimats que fan anys. De mestre Joan Maragall, l'any passat en celebràvem els 150 anys del naixement i aquest any el tenim present també perquè fa 100 anys que va morir. L'espectacle verbal de Rosa Novell ha estat una forma d'homenatjar-lo. De mestre Santiago Rusiñol, pintor i escriptor modernista, també en celebrem el 150è aniversari del naixement. Entre els anys 1893 i 1929 Rusiñol va fer nombroses estades a Mallorca, durant les quals va pintar una vuitantena de quadres, va realitzar molts d'apunts i va deixar escrit el llibre *L'illa de la calma* (1922), on descriu una illa utòpica, una arcàdia d'ensomni, un refugi i un paradís, que ha estat un bon reclam publicitari per a molts viatgers. L'Institut d'Estudis Catalans, commemorant la feta, ha presentat l'edició digital de l'obra completa rusiñoliana. De mestre Manuel Sanchis Guarner, filòleg, historiador i escriptor, que va néixer fa 100 anys, en recordam el bandejament a Mallorca des de 1943 fins a 1959 per haver estat un lluitador republicà. En aquest període va saber dinamitzar l'estructura de resistència cultural catalana creada per Francesc de Borja Moll: col·laborà activament al *Diccionari Alcover-Moll* i a la revista literària *Raixà* i va fer la compilació *Els poetes insulars de la postguerra* (1951), que va mostrar la substitució dels principis de l'Escola Mallorquina pels de la promoció literària de la postguerra, on descobrí Josep Maria Llopart, Jaume Vidal Alcover, Llorenç Moyà, Marià Villangómez i Blai Bonet. Commemoram també els 125 anys de la publicació de *Canigó* de Jacint Verdaguer

i els 100 anys de la sortida de *La ben plantada* d'Eugeni d'Ors. Finalment recordam la mort, fa 50 anys, de Josep M. de Sagarra, de Josep Pla fa 30 anys i de Maria Aurèlia Capmany, Jaume Vidal Alcover i Montserrat Roig fa 20 anys.

QUAN FA

200 anys del naixement de Théophile Gautier i Franz Liszt; **175** del naixement de Gustavo Adolfo Bécquer; **150** del naixement de Rabindranath Tagore; **125** de la invenció de la Coca-Cola, la publicació de *Canigó*, de Jacint Verdaguer i la mort d'Emily Dickinson; **120** del naixement de Mikhaïl Bulgakov, Henry Miller i Cole Porter i la mort de Herman Melville; **100** de la publicació de l'*Almanac dels noucentistes* i *La ben plantada* d'Eugeni d'Ors, l'avarament del *Titanic*, l'arribada de Roald Admunsen al Pol Sud, la primera celebració del Dia Internacional de la Dona Treballadora, el naixement de Manuel Sanchis Guarner, Mario Moreno "Cantinflas", Nino Rota, Ronald Reagan, Tennessee Williams, Ginger Rogers, Jorge Negrete i Naguib Mahfuz i la mort de Joan Maragall, Teodor Llorente i Emilio Salgari; **90** del naixement de Friedrich Dürrenmatt, Patricia Highsmith, Peter Ustinov, Antonio Ferrandis, Yves Montand, Georges Brassens i la mort d'Enrico Caruso; **80** de la proclamació de la segona república espanyola, el naixement de Toni Morrison, Thomas Bernhard, James Dean, Mikhaïl Gorbaxov, Boris Ieltsin i John le Carré i la mort de Santiago Russiñol; **70** del naixement de Neil Diamond i la mort de James Joyce i Virginia Woolf; **75** del començament de la Guerra Civil espanyola, la publicació d'*Allò que el vent s'endugué*, el primer viatge del Queen Mary, el naixement d'Olga Xirinacs, Mario Vargas Llosa, Ken Loach, Roger Miller, Kris Kristofferson, Yves Saint Laurent, Robert Redford, Jim Henson, Silvio Berlusconi, Václav Havel i la mort de Rudyard Kipling, Marguerite

Durand, Maksim Gorki, Federico García Lorca, Apelles Mestres i Luigi Pirandello; **60** anys del naixement de Ferran Torrent i Pedro Almodóvar i la mort d'André Gide; **50** de la creació de la revista *Cavall Fort*, el primer viatge a l'espai de Iuri Gagarin, el començament de la construcció del Mur de Berlín, el naixement de Barack Obama, Diana de Gal·les, Boy George, Manu Chao, Meg Ryan, Nastassja Kinski, George Clooney i Ken (el de na Barbie) i la mort de Dashiell Hammett, Josep Maria de Sagarra, Gary Cooper, Ernest Hemingway, Miguel de Unamuno i Chico Marx; **40** del disc *Imagine*, de John Lennon, i la mort de Jim Morrison, Louis Armstrong, Dita Parlo i Nikita Khrushxov; **30** de l'intent de cop d'estat d'Antonio Tejero, el naixement de Natalie Portman i Samuel Eto'o i la mort de Josep Pla i Manuel Sanchis Guarner; **25** de l'accident de la central de Txernòbil, el naixement de Rafel Nadal i Lady Gaga i la mort de Joan Oliver "Pere Quart", Jean Genet i Jorge Luis Borges; **20** de la fundació del Club Super3 i Accidents Polipoètics i la mort de Maria Aurèlia Capmany, Montserrat Roig, Jaume Vidal Alcover i Freddie Mercury; **10** de l'atemptat d'al-Qaida contra les Torres Bessones de Nova York, la creació de la vikipèdia i la mort de Ramon Barnils, George Harrison, Anthony Quinn, Jack Lemmon i Jorge Amado i **1** any de la mort de Raimon Panikkar, Joan Triadú, Joan Solà, Éric Rohmer, J. D. Salinger, Miguel Delibes, José Saramago, José Antonio Labordeta, Tony Curtis, Luis García Berlanga, Enrique Morente i Pep Soler, **en l'any** en què ens han deixat Ernesto Sabato, Elizabeth Taylor, Ossama bin Laden i Jordi Barre.

MOHAMED ACHAARI

Mohamed Achaari

Bumandra, Zarhūn, Marroc, 1951

Va començar a escriure poesia als anys setanta. Ha publicat onze poemaris, dues novel·les, un llibre de contes i nombrosos articles. S'ha dedicat al periodisme i a l'acció política, sindical i cultural i va ocupar diversos llocs de responsabilitat com a delegat i ministre del govern d'alternança el 1998. De la seva vida a Rabat, on va arribar als anys setanta, diu:

“Quan vaig arribar a Rabat [...] em vaig adonar que podia crear-me una ciutat jo sol. Vaig anar dibuixant un mapa que va començar en un barri pobre, del qual tracta el meu poema ‘Habitació d’estudiants’, i va acabar a Agdal (el *barri dels jardins*), que vaig descriure al poema ‘Un llit per a una espiga solitària’. Entre aquests dos barris he viscut les meves petites batalles en el món de la política, de la poesia, del periodisme i del descobriment de la vida [...]. Quan era ministre de cultura em van donar les claus de la presó de Laalou, a Rabat, perquè la convertís en una institució cultural. Em vaig permetre de visitar-ne les cel·les enrunades, on havia passat un any sencer. No em vaig emocionar gens. Vaig escriure una novel·la titulada *L'arc i la papallona*, on vaig reflectir alguna cosa d'aquells somnis durs i d'aquella realitat desdibuixada.”

Traducció al català, a partir de la versió castellana de Larbi el Harti: Albert Alart, amb revisió de Myriam Fraile

خلف صوتي ... الى الأبد

كنت أريد ان أسكن معك
في شارع قريب من النهر
وأن أعود كل يوم متأخرا
وساهما
لأجلس على حافة السرير
وأبتكر تفاصيل مذهلة
عن اليوم الذي انتهى.
كنت أريد أن نمشي معا
في أزقة
سرقنت من سبات المدينة
وأن نجلس على سور قديم
يطل على حديقة مهمة
كنت أريد ان أتمر
على وجهك
يدي الأولى التي ولدت بها
وأن أسكب نفسي عليك
مثل موجة منطفئة
كنت أريد أن أضع
لؤلؤة ضخمة في قدمك
وأجعلك تغوصين عميقا
عميقا
خلف صوتي
الى الأبد.

RERE LA MEVA VEU... PER SEMPRE MÉS

Volia viure amb tu
en un carrer prop del riu
i cada dia tornar tard
i cansat
per asseure'm a la vorera del llit
i inventar-me detalls fascinants
sobre el dia que acomiadam.
Volia que caminàssim
per carrerons
robats a la letargia de la ciutat
i seguéssim en una antiga murada
que guaita a un jardí abandonat.
Volia passar
per ta cara
la mà primigènia amb què vaig néixer
i abocar-me sobre tu
com una ona apagada.
Volia posar
als teus peus una perla enorme
i fer que et submergissis
profundament
rere la meva veu
per sempre més.

سذاجة

كلما تذكرت
ما فعلته بي سذاجتي
أدركت أنني
لا أستحق البحر الذي يمشي
إلى جانبي
ولا الشجر الذي يهب لنجدتي
ولا الظهيرة التي تنام في الغرفة المجاورة.
كلما تذكرت
الكلمات التي نسيتها على الطاولة
والأحلام التي علقتها
مع ملابس الشتاء
اقشعر بذني
كيف لا ترعيني
كل
هذه
الجراحة؟

INGENUÏTAT

Cada cop que record
el que em va fer la meva ingenuïtat
m'adon que
no em meresc la mar
que camina vora meu
ni l'arbre que bufa per salvar-me
ni la tarda que dorm a la cambra del costat.
Cada cop que record
aquelles paraules que em vaig deixar damunt la taula
i els somnis que vaig penjar
amb la roba d'hivern
el meu cos té calfreds.
Per què no m'atmoreix
tota
aquesta
cirurgia?

مشهد ليلي

أتذكر مطراً
يهطل على الإسفلت
أتذكر ضوءاً
يبده الماء
أتذكر مظلة تمشي
ليس تحتها احد
أتذكر خوفاً
يمشط شعره في مدخل المدينة
أتذكر أنامل
تُعلي سيباستيان باخ
وأخرى تشير إلى السماء
حيث لا أحد.

ESCENA NOCTURNA

Record una pluja
caient sobre l'asfalt.
Record una llum
dissipant-se en l'aigua.
Record un paraigua caminant
sense ningú davall.
Record una por
pentinant-se a l'entrada de la ciutat.
Record uns dits
elevant Sebastian Bach
i uns altres assenyalant el cel
on no hi ha ningú.

رنين حاد

لا مجال للتمويه

منذ ذلك المساء

الذي نبتت فيه

أسنان حادة

لهاتفك

وأنا أكره المكالمات

وأفضل أن تبتلعني الأرض

على أن يقول لي أحد

كيف أنت؟

SO AGUT

No s'hi val a dissimular
d'ençà d'aquell capvespre
que li cresqueren
dents esmolades
al teu telèfon.
Odi les telefonades
i m'estim més que la terra se m'empassi
que no que algú em digui
“com estàs?”

غارَة مفترضة

في الجدار الأبيض
الذي تبقى لي بعد القصف
علقت لوحة نصف محترقة
وحاولت أن أتذكر
مالذي احترق منها
مالذي اختفى
بعد خيط الرماد
الذي اندس فيها
كجملة طائشة.
بعد طول عناء
تذكرت.
لم يكن
هناك
قصف.

UN SUPOSAT ATAC

A la paret blanca
que em va quedar després del bombardeig,
vaig penjar-hi un quadre mig cremat
i vaig intentar recordar
què s'hi havia cremat
què havia desaparegut
més enllà del fil de cendra
que s'hi va ficar
com una frase desconcertant.
Després de tant d'esforç
ho he recordat.
No
hi va haver
cap bombardeig.

سقوط قديم

ها أنا أضع وجهك
في بضع كلمات
أسجلها في ملف جديد
تحت عنوان:
"سقوط غرناطة"
ذلك أنني
فاجأت نفسي
أفكر بك
كما لو كنت
أحارب في المربع الأخير
على مرمى حجر
من حديقة أحبها
وأندلس أخسرها
وأنني فقدت أصابعي

في المعركة
وفقدت لثغة الرءاء
التي كان مفروضاً
أن أوصلها

إلى فاس.
وجلست قرب حصان منكسر
أتأمل وجهك
أسأل نفسي
والبحر؟
ماذا سأفعل بالبحر؟

CAIGUDA REMOTA

Aquí em tens posant la teva cara
en algunes paraules
que escric en un nou lligall
sota el títol:
“Caiguda de Granada”,
perquè
m’he sorprès
pensant en tu
com si combatés
a la darrera línia,
a l’abast de la vista
d’un jardí que estim,
i aquell al-Andalus que perd,
que ja vaig perdre els dits

a la batalla
i vaig perdre la mala pronúncia de la erra
que havia de dur

fins a Fes.
Em vaig asseure prop d’un cavall retut
contemplant la teva cara
i em vaig demanar:
I la mar?
Què en faré, de la mar?

يباب لا يقتل أحدا

أنا أعرف مافي هذا اليباب

من حنو

رغم كل العذابات الدقيقة

التي يمنحها السراب

ورغم كل اليأس

الذي ترضعه الفلاة

لأبنائها الحالمين

لست نادما على المرافئ

التي سقطت من حقائبني

ولا على القصائد

التي هربت

عندما فاجأت عريها

ولست خائفا من الهول

الذي يقعد لي في واحة بعيدة

وينصب لي شباكاً

أكبر من اضطرابني

كلما في الأمر

أنني أدنو من يد تبحث عن ملامحي

وأن ذلك يملؤني

بسحاب كثيف.

DESTRUCCIÓ QUE NO MATA NINGÚ

Jo sé quanta de tendresa comporta
aquesta destrucció.
Tot i els delicats sofriments
que el miratge ocasiona,
tot i la desesperança
amb què el desert nodreix
els seus fills somniadors,
no em penedesc dels ports
que van caure del meu equipatge
ni de les poesies
que van fugir
quan les vaig sorprendre nues,
no tenc por del terror
que m'espera en un oasi llunyà
i em para una trampa
més grossa que la meva torbació.
Només és que
m'acost a una mà
que cerca reconèixer les meves faccions
i que això m'omple
d'espessos niguls.

نقاء

كل ما تبقى
من طعم هذه الخسارة
سيترسب في قلبك
كرماد دفين
ثم ذات بكاء
ستتهض ريح خفيفة
لتنتشره في البراري
ليس من أجل شفائك
ولكن فقط
لتصبح الخسارة
لؤلؤة صافية
لا يفسدها
شيء.

PURESA

Tot el que queda
del gust d'aquesta pèrdua
s'amuntegarà dins el teu cor
com cendra enterrada
que, després, enmig d'una ploradissa,
un vent lleuger aixecarà
i escamparà per la terra,
no per guarir-te,
sinó només
perquè la pèrdua es transformi
en perla pura
que res
no pot desgastar.

جنون

أسفي على حلم

خذلته

وخذلني

كلانا مر عجباً

ولم ير الضوء

الذي في النافذة

ولا النبيذ الذي استنشق هواء كافياً

ولا القيثارة التي انهمرت

كلانا مر عجباً

وداس على الآخر

كسائق مجنون.

BOGERIA

Llàstima em fa aquest somni
que vaig enganyar
i em va enganyar.

Tots dos vam passar de pressa
i no vérem aquella llum
de la finestra
ni aquell vi que respirava prou aire
ni aquella guitarra que vessava.

Tots dos passàrem de pressa
i vam trepitjar-nos l'un a l'altre
com un conductor boig.

"بصعوبة أن أحلق"¹

كل الرسائل التي أود
أن أبعثها
تتعثر في حلقي
لكثرة ما فيها
من الكلمات الساخنة
لن يصدق أحد ألمي
ولن يصدق أحد أنني لعبت في قمار طائش
بصوتي
ومهما بدوت مكسوراً
فإن أحداً ما
سيكشف الشخص الساخر
الذي يرقص في دواخلي
وإذاك
ستهوى أجنحتي
"بصعوبة أن أحلق"
وسأبتلع الرسائل
حتى لا تخنقني.

¹ جملة للملا رومي

“DREÇ EL VOL DIFÍCIL”¹

Totes les cartes que voldria
enviar
se m’aturen a la gola
per les múltiples ingènues
paraules que contenen.
Ningú no es creurà el meu dolor
i ningú no es creurà que vaig posar missions en un joc
[despistat.

Per la meua veu
i quan més retut semblaria,
algú descobrirà aquell home burleta
que balla dins meu;
aleshores
se’m desplomaran les ales,
“dreç el vol difícil”,
i m’empassaré les cartes
perquè no m’ofeguïn.

1 Nota de l'autor: Cita de l'obra de Mallarmé *Un coup de dés jamais n'abolira le hasard*

NICOLE D'AMONVILLE

Nicole d'Amonville

El Salvador, 1967

Poeta, traductora i editora, ha viscut a Mallorca, Barcelona, París i Londres, i ha viatjat extensament per l'Àsia, l'Àfrica, Amèrica i Europa. El 1992, després d'aconseguir el títol de maîtrise amb un estudi sobre *El llibre d'Amich e Amat* de Ramon Llull, es va traslladar a Barcelona. Actualment torna a residir a Mallorca

Ha traduït al castellà i editat *El amor de Magdalena* (Herder, Barcelona 1996), sermó francès anònim del segle XVII descobert per Rilke a París, i *El tórtolo y fénix* (Herder, Barcelona 1997), llibre que presenta una visió radicalment nova sobre el poema líric més hermètic de Shakespeare i que n'inclou versions en diferents llengües. Ha dedicat nombrosos anys a l'estudi d'Emily Dickinson, de qui ha editat i traduït al castellà *101 poemas* (Lumen, Barcelona 2003) i *Cartas* (Lumen, Barcelona 2009), seleccionat pel diari *El País* com un dels millors deu llibres de l'any). També ha traduït Mallarmé i Rimbaud, així com els poetes catalans Joan Brossa, Miquel Bauçà i Pere Gimferrer, entre d'altres. Com a marmessora del poeta panameny Edison Simons, és responsable de l'edició completa de *Mosaicos* (Galaxia Gutenberg/Círculo de Lectores, Barcelona 2009).

Ha publicat el poemari *Acanto* (Lumen, Barcelona 2005) i poemes dispersos a revistes d'Espanya, Mèxic i els Estats Units d'Amèrica.

Tots els poemes són inèdits excepte

“Lo oscuro discontinuo” i “Gogol”.

Traduccions del castellà al català: Arnau Pons

LO OSCURO DISCONTINUO

*La avispa en los peldaños
y el fuego en los postigos.*

*Desde Toumai la mezcla
que la nomenclatura blanca,
tras el allanamiento
de morada en las Indias, aclara:*

*español con india, mestiza,
mestiza con español, castizo,
castizo con española, español,
español con negra, mulata,
mulata con español, morisca,
morisca con español, chino,
chino con india, salto-atrás,
salto-atrás con mulata, lobo,
lobo con china, jíbaro,
jíbaro con mulata, albarazado,
albarazado con negra, cambujo,
cambujo con india, zambaigo,
zambo con loba, calpamulata,
y calpamulata con cambujo, tente-en-el-aire,
tente-en-el-aire con mulata, no-te-entiendo,
no-te-entiendo con india, torna-atrás.*

*Cual perla
en este mundo accidental,
el continente negro orienta.*

*(Barcelona, 15/VI/08; Publicat a Escalas,
Fundación Carlos de Amberes, Madrid, 2008)*

MORENOR DISCONTÍNUA

A l'esglaió la vespa
i el foc al porticó.

Des de Toumai la mescla
que la nomenclatura blanca,
després de violar
domicilis a les Índies, aclareix:

espanyol amb índia fa mestissa,
mestissa amb espanyol, castís,
castís amb espanyola fa espanyol,
espanyol amb negra, mulata,
mulata amb espanyol, morisca,
morisca amb espanyol, xinès,
xinès amb índia fa bot-enrere,
bot-enrere amb mulata, llop,
llop amb xinesa fa genísser,
genísser amb mulata, blanquinós,
blanquinós amb negra, gambuix,
gambuix amb índia, çambaigo,
çambaigo amb lloba fa calpamulata,
i calpamulata amb gambuix fa resta-enlaire,
resta-enlaire amb mulata, no-t'entenc,
no-t'entenc amb índia, torna-enrere.

Talment la perla
en aquest món accidental,
el negre continent orienta.

(Barcelona, 15/VI/08)

GOGOLÍ

Como las rocas, la gente.

*En cuadrados de tierra la cebolla
sobre riscos prolifera;
trinos, rebuznos, balidos y cloqueos,
las mujeres majan mijo.*

*Un salto de agua
por la falla excremento de los dioses.*

*Neré, mango, papayo y karité.
Baobabs, sus muñones,
con la corteza joven las cuerdas
para izar los dogones vivos a los muertos
que a veces los hombres-pájaro rechazan con avispas.*

*Brazo zorro y brazo hormiguero,
gavilanes y gorriones.*

*Los caimanes no tienen lengua,
pero en su estómago la edad
se cuenta en guijas
por cada año que se arrastran
sobre la tierra.*

Las cuevas son oídos.

*Rezan los cuervos
en los nichos de los antepasados.*

(Publicado en Letras Libres, Madrid, 2009)

GOGOLÍ

Com les roques, la gent.

En quadrats de terra la ceba
als cingles prolifera;
refilets, brams, bels i cloqueigs,
les dones molen mill.

Un salt d'aigua
per la falla, excrement dels déus.

Nerè, mango, papaier i karité.
Baobabs, els munyons,
amb l'escorça jove les cordes
per hissar els dogons vius els morts
que de vegades els homes-ocell fan fugir amb vespes.

Braç guineu i braç formiguer,
esparvers, gorrrions.

Els caimans no tenen llengua,
però al seu estómac l'edat
es compta amb còdols
per cada any que s'arrosseguen
damunt la terra.

Les coves són orelles.

Resen els corbs
als nínxols dels avantpassats.

*Estás en todas partes
y en ninguna,
en la isla de una nota
y en el viento,
en la higuera y el aire
que la mueve,
en la materia oscura
y el cemento,
como ave que alza el vuelo
desde un poste
y para siempre queda
en el recuerdo.*

(Barcelona, 5/II/09)

Ets pertot
i enlloc,
a l'illa d'una nota
i al vent,
a la figuera i l'aire
que la mou,
a la matèria obscura
i al ciment,
com au que aixeca el vol
des d'una estaca
i per sempre més queda
en el record.

(Barcelona, 5/II/09)

*El crucificado
y el lactante
en lo alto de una rama
doble:
al momento
son hojas,
el relato
trunco
de un arbusto difícil
atado
de cerca.*

(Barcelona, febrero 09)

El crucificat
i el nin de pit
al capdamunt d'una branca
doble:
de sobte
són fulles,
el relat
truncat
d'un arbust difícil
lligat
de prop.

(Barcelona, febrer 09)

*La buella en el sexo
y la boca, en los pechos
una sonrisa.*

*Los caminos confluyen
entre mis piernas;
por la bifurcación
la eternidad me ha entrado,
de espaldas al correr,
fija en el sitio.*

*En la ventanilla
tampoco el sol se mueve.*

(Eurostar París-Londres, 14/VIII/09)

L'empremta al sexe
i a la boca, als pits
un somriure.

Els camins conflueixen
entre les meves cames;
per la bifurcació
l'eternitat m'ha entrat,
d'esquena al córrer,
fixa al seu lloc.

A la finestra
el sol tampoc no es mou.

(Eurostar París-Londres, 14/VIII/09)

*Un iglú en llamas
se derrite en el límite
entre aire y agua.*

(Llucalcari, 25/IV/10)

*Aquí el mar
—su rugido
como el nuestro—,*

*golpea en remolino contra rocas,
rendijas, hendeduras,
escollos, farallones,
como los nuestros.*

*Al aire escupe
cicatrices a un tiempo iluminadas
como las nuestras.*

(Llucalcari, 4/VIII/10)

Un iglú en flames
es fon al límit
entre aire i aigua.

(Llucalcari, 25/V/10)

Aquí la mar
–el seu bramul
talment el nostre–,

envesteix fent remolí contra roques,
escletxes, fenedures,
esculls i farallons,
talment els nostres.

En l'aire escup
alhora il·luminades cicatrius
talment les nostres.

(Llucalcari, 4/VIII/10)

TRAMONTO

*sierra las nubes
babía el mar abierto*

*allí la cinta
turquesa
entre el naranja y rosa
como aguas
o arenas del desierto*

*al rumor de los astros
el fragor de la luna.*

(Llucalcari, 01/X/10)

TRAMONTO

serra la nuvolada
badia la mar gran

allà la cinta
turquesa
entre el taronja i rosa
com aigües
o arenes del desert

a la remor dels astres
l'aldarull de la lluna.

(Llucalcari, 01/X/10)

*Hoy, tras semanas de violencia, el mar
rodea farallones con los brazos,
acaricia los cuerpos de las rocas,
introduce la lengua en sus rendijas,
llena sus orificios con espuma,
susurra en sus oídos despertares
en clara comunión, a uno del uno
de nuestro dos mil uno junto al otro.*

(Llucalcari, 1/I/11)

*¡Larga vida al almezc
que, vestido de enero,
sin salir de mi estudio
me abre por fin el mar!*

*Lo mismo canta un pájaro
—aquí, aquí, aquí—,
desde la desbandada
el único en platea.*

*Ya se acortan las noches,
Ya las sombras se alargan.*

(Llucalcari, 4/I/11)

Avui, després de setmanes de violència,
el mar estreny farallons amb els braços,
acaronar el cos de les roques,
fica la llengua dins de les esclatxes,
omple els forats d'escuma,
a cau d'orella xiuxiueja un despertar
en clara comunió, l'u de l'u
del nostre dos mil de l'u tocant l'altre.

(Llucalcari, 1/I/11)

Molts d'anys al lledoner!
Vestit d'hivern,
sense que surti jo del meu estudi,
m'obre per fi la vista al mar!

L'ocell canta el mateix
–aquí, aquí, aquí–,
des de la desbandada
és l'únic a platea.

Ja s'escurcen les nits,
ja les ombres s'estiren.

(Llucalcari, 4/I/11)

ANDRÍI ANTONOVSKYI

Andrii Antonovskyi

Khmelnytskyi, Ucraïna, 1973

es cou a altes temperatures (a suc propi? al forn de pa? al reactor d'una central nuclear?) i està constantment/atzarosament a punt d'esclatar/petar/rebentar amb crits ferotges d'un salvatge/cosac/poeta lampistèric. àcids fonemes s'aparellen amb morfemes autodestructius a la gola estanyada enmig de processos bioquímics al laboratori clandestí d'ultraliteratura pòst(h)uma. és altament contagiós principalment via BOCAABOCA¹, i nociu, tant per a l'aparell auditiu com per al digestiu. es classifica com un bioperill. posseeix tres o més llengües sovint cobertes de pells/pues/espines/nafres o altres artefactes de destr(u/a)cció massiva. malgrat les petites fugues de putrefaccions de floridura lírica és bucòlic urbà al bocatruculent antre de carrerons i clavegueram. pornogràfic, luciferí, agre i aspre producte de l'imperi del mal de l'altra banda del teló d'acer transgalàctic.... els ciborgs ens respiren al clatell, o què?

0...

els poemes mixtura plens de textura, d'idees musicals en un àmbit de plom esberlat. el ciberespai de la realitat quotidiana extreta del seu context aclaparador per convertir-ho en un esclat d'aire dins els nostres caps. el poeta modern amb solucions i estètica pop postindustrials, continua contradictòriament la tradició de les avantguardes històriques de trencar amb la tradició. poesia de cartró i polietilè reciclat com a quinta essència, com a ànecs de goma inflats de falòrnies/butillofes.

andrii antonovskyi (ucraïna, forat negre de l'espai)

*Traduccions dels poemes de l'ucraïnès al català: Andrii Antonovskyi,
Catalina Girona i Francesc Gelonch*

1. patracol editat per la indústria siderúrgica casolana farcit de cabrioles fonovisuals fora de to.

ПОСВЯТА КІРІ МУРАТОВІЙ

жінко ТРИмайтеся далі
жінко жінко далі ТРИмайтеся
груші груші падають груші
цицьки як груші
груші як цицьки
триМАЙте ці груші
ці цицьки тримайте
тримайте в руках
Ці сливи ці фрукти
суниці чи дині
хапайте ці дині
сідниці чи дині
хапайте як ГРУШІ
жінко ці цицьки
як падають далі
суниці тримайтеся
фрукти.

(Барселона, 2007)

HOMENATGE A KIRA MURÀTOVA¹

senyora MANtingui la distància
senyora senyora la distància MANtingui
peres peres cauen peres
tetes com peres
peres com tetes
manTINGUI les peres
les tetes mantingui
tin a les mans
LES prunes les fruites
maduixes o melons
aferreu aquests melons
cuixes o melons
aferreu com PERES
senyora aquestes tetes
si cauen més
maduixes mantingui
fruits.

(Barcelona, 2007)

1. Nota de l'autor: Kira Muràtova (en ucraïnès: Кіра Муратова, Soroca, Bessaràbia, ara Moldàvia, 1934) és una cineasta ucraïnesa de renom mundial que fa cinema d'autor. Començà a filmar als anys 60, a l'època de l'URSS, on les seves obres sovint van ser censurades. Els seus personatges solen ser molt excèntrics i el poema reflecteix la seva manera peculiar de parlar.

ЦЕРЕБРАЛЬНЕ

Виймаю ХАОТИЧНО з вуст
Якесь неподобство дійсності
ЧУЄТЕ! Слів електричний хруст
Посміхнувся еkleктично – губи тріснули.

Вольфрам рам форм сьогодніниться
Церебральний крам тарарам
у топку серця
Кидай кочегар вугілля тягар
Там майбутнє прозорою кров'ю пініться
Я від щастя хочу вдавнитись/втопитися.

CEREBRAL

Trec CAÒTICAMENT d'entre els llavis
Alguna fastigosa realitat
OÏU! El cruixit elèctric de les paraules
Somriguí eclècticament – els llavis s'han clivellat.

Tungstè de marcs de formes contemporaneïtza
Bens cerebrals pataplaf
al forn del cor
Carrega fatos de carbó fogoner
Allí el futur de sang transparent escumeja
De felicitat crido: ofega't/penja't.

РАДІОМОНТАЖНИЙ БЕНКЕТ

Тарілка зупи з катодів,

Діод залівний

+ клем - brûle,

Соус контактний,

Спагеті із дротів

Та на десерт –

іскристе реле.

BANQUET RADIOTÈCNIC

Plat de sopa de càtodes

Gelea de díodes

+ pinça - brûlée,

Salsa de contactes,

Espagueti de filferros

I per postres –

espurnós relé.

РЕПРИЗА

Учора від сонця
відірвали шматки
На ланцюгах дощів
Завіса хмар
Сірий театр
Небо
Дико та жалібно
хрипів та волав
У порту пароплав
І у купі сміття
хрюкав трактор
Терпентінова
Лізе
у ліжку ніч
З червоно-хворими
Принадами
Ліс
Фіолетових реприз
У бюст-
гальт-
ері
Грудень начебто
нахабний небіжчик
Перегриз пуповину годинника
І ментолових цигарок
Хмиз
Тліє
як фарс
У вертепаці холодильника.

INTERLUDI

Ahir del sol
n'han arrencat trossos
Penjant de les cadenes de pluja
De núvols un teló
El cel
És un teatre gris
Trist i espaordidor
bramava i s'enrogallava
Al port un vapor
I un tractor grunyia
en la pila de deixalles
Atrementinada
Penetra
el llit la nit
Amb sensualitats
Carnoxacroses
Un bosc
De bufonades liles
Al sos-
te-
nidor
El desembre com
un difunt insolent
Ha rosegat el cordó umbilical d'un rellotge
I la brossa de cigarretes
Mentolades
Es podreix
Com una farsa
Al bocatruculent guinyol de la nevera.

(Barcelona, 2009)

ГОЛЕНА КРИГА

Серед прогалин мерзлої цвілі
Голомоза квітка випинала хребет
Білий комір пелюсток ваніль
Пастораль автентична –
агрокабарет!

Почекайте!
Облиште!
Бачите!
Якийсь
 бронзовопикий нахаба
 в цивільному

набундючив живіт-жилет
Вертів мізинцем
 на ланцюжку
монокль-стиллет.
Ніжку в елегантному черевіку вип'ячив.
На асфальті сумному застиг
Тінь-графарет.
Отож кому яке діло що вистава вже зіграна
Чому цей грав Отелло
А хтось їв омлет
Чуєте
 як хрустить крига голена
На галявині
Нарум'янених квітів кордебалет.

(Барселона, 2009)

GEL AFAITAT

Entre les clarianes de la floridura congelada
La flor calba arquejava la columna vertebral
Vainilla de pètals gorgera blanca
Les bucòliques genuïnes!–

agrocabaret!

Espereu-vos!

Deixem-ho!

Fixeu-vos!

Algú

amb el morro de bronze

vestit de paisà

es reinfla la panxa-armilla
fent girar amb el dit petit

la cadeneta

del monocle-estilet.

Treu un peuet calçat en sabata elegant.

Sobre l'asfalt entristit s'ha glaçat

L'ombra-estergit.

Aleshores què importa que l'espectacle s'hagi acabat

Que un d'aquests fes d'Otel-lo

I l'altre mengés una *omelette*

Sentiu

com cruix el gel afaitat

En una prada

Un cos de ballet de flors maquillades.

(Barcelona, 2009)

АВІАТУРИСТИЧНЕ

Рідинно кристалічна голубінь
Гойдається у тривалім поцілунку
Пневматичного клімаксу ілюмінатора
І серце будь якого юрисконсультанта
таке жіноче наче плоть
ніжного міжніжжя
Заходиться в елейнім передчутті...
3-3-3-ЗУМЕР
З гучномовця
Забубонів
Голос
Поцуплений в жовтохмарого клієнта
Пухнастих закладів:
– Клізма кліматрон плюс нанооргазм
В одному пакеті і майже задаром
Надмірних плазмових любощів
Бажаємо вам
Позасвідомий рейс літака
Проскурів-Центр – Планета Шелезяка
Понад останнім атракціоном
сміттєспалювальних фабрик
Один – два – три
пристебніть паски паскуди
Та на додаток на дотик

AEROTURÍSTIC

La blavor del cristall líquid
Es gronxa en el llarg petó
Del clímax pneumàtic d'un òcul
I el cor de qualsevol assessor jurídic
és tan femení com la carn
del tendre entrecuix
S'encabrita en un presentiment balsàmic de...
BRUNZ-Z-Z-ZIDOR
Des d'un altaveu
Botzinejava
La veu
Pispada al client grocnuvolós
De locals apelfats:
– Clisteri climatron més nanoorgasme
Tot en un pack i gairebé gratuït
Carícies plasmàtiques exorbitants
Us desitgem
El vol subconscient de l'avió
Proskúriv² Centre – Planeta Xelesiaca³
Sobre l'última atracció
de plantes incineradores
Un – dos – tres
cordeu-vos els cinturons cabrons
I com a suplement al tacte

2. Nota de l'autor: Proskúriv (en ucraïnès: Пpockyрив) és l'antic nom de Khmelnytskyi, ciutat natal de l'autor.

3. Nota de l'autor: El planeta Xelesiaca (en rus: Шелезяка) poblat de robots i mancat de vida biològica, apareix en una novel·la de ciència-ficció de l'autor rus Kir Bulytxov (en rus: Кир Булычѐв), *El misteri del tercer planeta*. Xelesiaca es pot traduir més o menys com "ferralla".

Шкіра
Латекс
Вініл
Чотиринога стюардеса
Крил акрил
Подає напої будь ласка
Кок-тейлі
кок-тейлі
керосиново-
ананасові
змієокий пілот
Зорельоту ЯК
Як манекенний маніяк
Свій стискує важіль
У блюво-повзучій-музиці
Двигунів
Натхненно зойкає
Гальванізованим оком
Анального
Диско
Тисне
Зліт.

(Барселона, 2009)

Cuir
Làtex
Vinil
Una hostessa quadrúpeda
Ales d'acril
Serveix begudes pel vostre gaudi
Còc-tels
còc-tels
de querosè
i ananàs
el pilot ulls-de-serp
De l'astronau IAK⁴
Com un assassí de maniquins
Aferra el seu timó
En la vomitivarrossegada música
Dels reactors
Exclama inspiradament
Amb l'ull galvanitzat
Del disco
Anal
Prem
Envol.

(Barcelona, 2009)

4. Nota de l'autor: Iak (en rus: ЯК) es refereix a Iàkovliev, una marca d'avió soviètica.

РОЗДРАТОВАНІ

Буууудьте ласкаві!
підлійте мені у горлянку
бензопива

і закусок наріжте
з вчорашніх
молекулярних
газет!

голографічний Ш

И

Н

К

В

А

С

сичить роздратовано

дзижчанням мікросхем

подавальник – рожевоперстий робот –
блискучий неон-глазур й коштовний глазет...
окуляр винувато рипнув
немов оскаженілий монокуляр,

ВМИТЬ
процесори

IRRITATS

Si us plaaaau!
ompliu-me la gola
de benzocervesa
i poseu-hi uns entremesos
dels diaris
moleculars
d'ahir!

l'hologràfic M
O
S
T
R
A
D
O
R
carrisqueja irritat

amb el bronzit dels microcircuits

el cambrer – rododàctil robot –
de neó-esmalt resplendent i brocat setinat...
confós grinyola l'ocular
com un monocle embogit,

DE COP
uns processadors

спалахнули -

і т....
с ! ! ! ! е
к ! ! к
о ! у
р б
!

затаракотів п'єзо-стурбовано:
в нас заклад електричний...
У НАС ТАКОГО НЄТ!

(Барселона, 2010)

s'inflamen: d'

e t...
s ! ! ! ! e
p m
i ! ! o
r ! p
e s
!

petarrelleja piezopreocupat:
el nostre establiment és elèctric...
DE ESTO NO TENIM NA'!

(Barcelona, 2010)

САНТЕХНИЧНЕ

Якийсь вистрибнув наче гумовий

Поньк – поньк – поньк

Глотка налуджена

випрасувана.

Наче нова.

Роззявив – вивалилось катастрофічне:

Я – оптиміст невиліковний!

У залі миттєво одна думка –

ХВОРИЙ!

Далі різнокольоровий горох посипався

Та ціла купа якогось

вербального металобрухту.

Від напруги розпух

В руці збірка-гросбух

Лі - ри - ка!

Публіку пучить!

Спітнілі дупи влипли у крісла.

Кошава тиша лоскоче в ніздрях.

Зависло –

Цілу годину – водопровідне

поетобулькотіння.

Мрію: покличте сантехника

Що порпається в унітазі

Може йому ці поезії

З професійної точки зору

Стануть на разі?

(Барселона, 2009)

LAMPISTÈRIC

Algú ha saltat com si fos de goma
Poing – poing – poing
La ben planxada
gola estanyada.

Com nova.

Ha esbalandrat la boca – cau la catàstrofe:
Sóc optimista incurable!
En la sala a l'ensec un sol pensament:

ESTÀ TOCAT!

A continuació s'han esventat els pèsols multicolors
I un fotimer de sospitosa
ferralla verbal.

De l'esforç s'ha estarrufat
A la mà una poetria-patracol
Lí – ri – ca!

El públic té un atac de pets!
Els culs suats s'han adherit a les cadires.
El silenci cadavèric pessigolleja les nàpies.
S'ha penjat –
Una hora sencera de poemogàrgares
d'aigües fecals.

Somio: crideu el lampista
Que burxa els wàters
Podria ser que per ell aquests poemes
Des del punt de vista professional
Fossin aprofitables?

(Barcelona, 2009)

КОСМЕТИЧНЕ

Ботоксу, більше ботоксу!!
терморегуляторний кабукі пропонує
красномовне сюсюкання
білих рукавичок –
ваша гумова забаганка
перетвориться
в наш
переможний
металевий
рух!...

до самих гланд

ГАЛАНТЕРЕЯ

сіліко(нова)...нова...
кабалістично тремтить целюліт
зузузу зуууби шкірить
косметична
гальванопластика.

(Барселона, 2010)

COSMÈTIC

Bòtox, més bòtox!!
un kabuki termoregulador us proposa
la persuasiva melindrejada
de guants blancs –
el capritx vostre de goma
es convertirà
en el nostre
 moviment
 metà·lic
 victoriós!...
rajarà de les amígdales

LA GALANTERIA

silico(nosa)...nova...
cabalísticament tremola la cel·lulitis
ensenyà les dedede deeents
galvanoplàstia
 cosmètica.

(Barcelona, 2010)

ARKAN⁵ DE MOSQUES

El ball de camins a les cames –
plom
de la fotuda realitat
fos com el formatge –
arkan urbà
ritual d'iniciació de pelegrinatges en cercle

musca domestica

les ampolles buides són
quaderns d'estacions
els capolls de memòria beguda
els gots són
el vidre translúcid de les telenotícies
d'enlloc
com Babel
desemboca...
el mesc
de converses infèrtils de llarga distància
un mutilat-telèfon
escup aldarulls de coure
la meva veu
és un saxofon sanguinari
una estació de bombament d'entranyes
un solo esgaripador del

5. Nota de l'autor: L'arkan (en ucraïnès: аркан) és un ball masculí d'iniciació típic d'Ucraïna occidental. És una dansa molt animada que es balla en cercle amb els braços entrelaçats.

Я
воскресаю
з етилового
небуття
!!!
навкруги
могильне
свято
електорату
недоношеної буржуазії
напомаджений променад
моторошний карнавал
омагазинювання
оман...!

ПАДЛЮ!
І ЧЕРВА...

гіркий присмак вчорашніх потягів
пестує легким головокружінням
з висоти
розп'яття
все здається чорним...
рожевим...
кружінням
надоїдливої мухи.

(Барселона, 2007-2010)

Jo
ressuscito
del no-ésser
etílic
!!!
hi ha al voltant
una fúnebre
festa
de l'electorat
de la burgesia avortada
una passejada untada amb pomada
l'esfereïdor carnaval
el botigueig
d'il·lusions...!

CARRONYA!
I CUCS...

el gust amarg dels trens d'ahir
acarona amb un lleuger mareig
des d'una determinada alçada
de crucificació
tot sembla negre...
rosat...
com el giravolteig
d'una mosca empapadora.

(Barcelona, 2007-2010)

BORJA BAGUNYÀ

Borja Bagunyà

Barcelona, 1982

És autor d'un parell de reculls de contes (Apunts per al retrat d'una ciutat, Defensa pròpia), un dels quals va guanyar el Mercè Rodoreda de 2006. Li interessa la literatura que li complica la vida; si no ho fes, diu, no seria literatura. Sempre que li demanen autors de referència, n'anomena tres de diferents (i, si tot va com ha d'anar, en posa un de rus entre el primer i el tercer) i, quan parla de quan estudiava medicina, acostuma a mencionar que va arribar a veure cadàvers. S'ha llicenciat –i prova de doctorar-se– en Teoria Literària i Literatura Comparada. Imparteix diverses assignatures del grau d'Estudis Literaris a la Universitat de Barcelona. Encara no ha aconseguit donar un sentit més o menys coherent a la mena de coses que se li acudeixen de dir quan li demanen una petita nota de presentació. Últimament, li costa parlar de res que no siguin Bourdieu, Doslàtov o John Asbbery.

MOVIMENT PERPETU

Ens acostumem a les novetats amb la mateixa rapidesa amb què la pols torna grises totes les coses, Àgata, deixes un llibre en una prestatgeria durant tres dies i al quart ja no el distingeixes de la resta. Veiem tant les coses que al final deixem de veure-les i suposo que és normal que la majoria es queixi de la manera com el dia a dia t'acaba idiotitzant, de com la repetició és el pitjor que li pot passar a qualsevol cosa (o sigui et recordo maleint els horaris pautats a l'Agència i aquell gust per canviar cada dia l'hora del despertador com si amb això et guanyessis un espai que ja era teu) però creume, va ser venir a viure aquí i enyorar el temps en què les coses s'estaven quietes. Si ho hagués sabut, dic, si hagués imaginat que algun dia podria passar alguna cosa semblant, però el pis es veia tan bonic i les condicions tan bones que no vaig poder dir que no a un contracte que va signar-se sol. A més, la propietària no mentia quan deia que el menjador era una *suite* d'hotel recuperada per a un pis de l'Eixample; va ser asseure'm per primera vegada en aquella butaca negra i sentir que aquesta casa no era una casa sinó un luxe.

Llàstima de la teva resistència a desaparèixer, Àgata, perquè si no haguessis estat encara un silenci allargat davant de certes fotografies o l'esperança frustrada d'una carta o d'una nota en una butxaca, m'hauria estat més fàcil gaudir d'uns dos-cents metres quadrats que es desplegaven a dreta i esquerra del rebedor amb aquella elegància del dinou; gaudir-los, dic, (o sigui desplegar-me jo també) sense haver de pensar que l'habitació que mirava al nord t'hauria estat un estudi perfecte o que al menjador hi cabien còmodament les nostres famílies si un dia se'ns acudia d'ajuntar-les, o que la llum tèbia de la galeria semblava feta per il·luminar el

diari dels matins dels teus diumenges. Però era inevitable, quasi una cantarella que acompanyava el respirar, un *què hauria passat (là là là)* que s'autoresponia amb la imatge d'una Àgata somrient, o d'un pastís de poma refredant-se al marbre de la cuina, una olor de llimona esbravada a la banyera, una composició perfecta d'Àgata, camisa blanca i butaca Klum de color de crema. Però total ja em diràs, escriure en condicional és una forma com una altra d'admetre la derrota i tan inútil com les respostes que es pensen tant després de la pregunta, tan covarda com les vides que s'amaguen de la vida, en el fons una tortura, deia en Baldini des d'un telèfon, o des d'un cafè, o des del lloc des d'on el recordava, del que es tracta ara és de mirar endavant i que cada cosa torni al seu lloc.

Potser ara diria que sí, que la mudança em va ajudar a desestancar-me i que sense les seves urgències m'hauria acabat pansint, però llavors què vols que et digui, només hi veia els equatorians que em ratllaven el parquet i encertaven el cop just a la caixa de fràgils. Vam carregar tants baguls i tantes peces d'armari que aviat vaig acostumar-me a veure sobresortir làmpades de taula de les butxaques d'una gavardina o a estirar barrets d'entre els mitjons d'estiu; fins i tot el setè volum de l'enciclopèdia catalana atrapada entre dues paelles i una tassa de te daurada entre els llençols que em va fer sortir del llit a les tantes d'un dimarts a buscar-li lloc a la cuina. A tu t'hauria estat molt més fàcil fer-te amb les regnes d'aquell desordre –si és que es pot parlar de desordre en una casa on tot tenia encara aquella cosa provisional, aquell moment d'indecisió que conté mil ordres en potència i no n'acaba de fixar cap– però a mi em resultava impossible de cavalcar, Àgata, el desordre s'encabritava i em fotia a terra com si fos ell i no jo qui s'irritava amb la presència de l'altre. Així i tot, vaig acabar

rescatant d'aquell munt d'idees escapçades un dormitori amb catifes i una simetria de tauletes de nit, un estudi amb parets de biblioteca i un menjador apedaçat amb els trossos del menjador del pis de Muntaner. Després va ser col·locar un últim prestatge i sentir un calfred com de punt final d'alguna cosa. Va ser només un moment, just el temps de sentir la il·lusió de començar a il·lusionar-me, perquè llavors, cansat del dia i amb un mal de cap que sentia per tot el cos, vaig apagar l'últim llum, vaig desar les sabatilles a tocar de la porta i, somrient, l'absurd al llit, una petita prominència quadrangular, la silueta d'una nansa de ceràmica daurada entre els quatre coixins de seda negra.

Hauria estat una d'aquelles *coses que passen* si no hagués recordat perfectament haver-me aixecat de nit i haver-li assignat un lloc a l'armari de la cuina però el cert és que ho recordava, i que de tasses daurades només n'hi havia una en tota la casa o sigui que, o bé la tassa s'havia mogut sola, o bé algú l'havia moguda. Incapaç de respondre, trobar la tassa al llit em va paraitzar com m'hauria paraitzat una aranya de pam o un lleó endevinat a l'armari. Quan l'endemà al matí en Baldini va demanar per mi a l'altra banda del telèfon, vaig ser incapaç de comentar-li res de la tassa i aquesta incapacitat em va inquietar més que el moviment mateix de la tassa. Però és ara que parlo de moviment. Llavors encara em debatia entre la possibilitat d'haver estat jo qui l'hagués desendreqada sense adonar-me'n o la d'un tercer sense forma que s'hauria d'apuntar el mèrit d'haver-me espantat. Plantejar-me que la tassa havia sortit de l'armari de la cuina, havia recorregut els quinze metres de passadís (si és que pot dir-se d'una tassa que *recorre* un passadís i no que el repta o el sobrevola) i havia trobat la manera de saltar al llit i acotxar-se entre coixins em resultava encara del tot impossible. Però, si és cert que costa acceptar un fenomen

inexplicable sense oposar-hi una certa resistència, també ho és que, quan se supera, (i de vegades no cal superar-la sinó *representar-la*, fer-se una mica l'amoïnat davant del mirall o dir tres vegades *no pot ser*) la cosa inexplicable s'incorpora al record i acaba formant part d'aquelles històries que sempre s'evoquen envoltades del dubte de si van passar o són només el producte de la deformació de la memòria, tot just una ratllada en el vinil de quaranta anys dit Jaume Burora.

No va ser fins que vaig trobar estès a terra un dels gerros que coronaven la prestatgeria del menjador que la descoberta de la tassa va prendre un primer sentit, la sensació que no era només la bestiesa d'haver-la trobat entre els llençols. El gerro havia sortit il·lès d'una caiguda de dos metres, de manera que la idea de la caiguda va posar-se immediatament en qüestió (si és que havia caigut i no *baixat*, però tornàvem al mateix). Amb aquest segon punt, la inquietud que em travessava va poder traçar la primera línia d'una teoria. Amb prou feines tenia la textura d'una intuïció, i potser només de mitja, però va trasbalsar-me prou com per sentir la necessitat de comprovar-la. Només em va caler una campana que vaig trobar al fons d'una de les capsas i una son que va arribar-me a quarts d'onze (i adormir-me sabent que qualsevol moviment de la campana havia de despertar-me i esperar a llevar-me per decidir d'una vegada si el gerro estès a terra havia caigut o s'hi havia estès per pròpia voluntat). És clar que dit així sona absurd. Quasi idiota. Que jo volgués que fos la campana el que es mogués aquella nit no significava que hagués de ser *precisament* la campana el que decidís de moure's, podia ser un llibre dels de l'estudi o un dels barrets que penjaven al rebedor, però no, Àgata, la casa va acceptar el repte i l'endemà al matí vaig descobrir la tauleta de nit buida i la campana amagada entre els faldons de la butaca orellera.

Dos dies després em va semblar descobrir una primera pauta, una primera obvietat en el moviment d'aquella casa. Pel que havia vist des que la tassa va amagar-se'm al llit, els canvis només operaven de nit i no seguien cap tipus d'ordre (o, almenys, no des d'aquella primera observació; l'esperança de trobar-lo tard o d'hora, però, encara m'aletejava dins del pit i li concedia al meu orgull de director de planta una certa promesa de satisfacció); a la tassa i al gerro van seguir-los una olla trobada al sabater i una cadira enfilada a l'armari, la col·lecció sencera de la Cua de Palla escampada al plat de la dutxa. Riuràs si et dic que no em vaig espantar, que no hi va haver crits ni empenyades, però, d'alguna manera, em resistia a replantejar-me la idea de la mudança, com si fos més important mantenir la decisió que engegar-la i arrencar a córrer. La veritat és que encara no entenc com vaig poder dormir-hi tres nits seguides i prendre'm aquell absurd com si no hagués d'esquitxar-me, com si el terror avancés per algun corrent subterrani, desactivat, esperant secretament el salt d'una balda per desbocar-se; ben bé com descobrir-se sense detector d'incendis en un edifici que fa estona que crema.

Després ja no vaig tenir temps de reaccionar. Un dilluns de pluja, l'armari de dos cossos del dormitori va aparèixer travessat al passadís que em comunicava amb la meitat de la casa i em va reduir els dos-cents metres del pis a un lavabo i una cuina. Els quadres s'havien despenjat i s'havien apilat a la pica del lavabo i em sembla recordar dues de les làmpades del rebedor embotides al segon calaix de la nevera. Les primeres hores d'aquell matí em van marxar assegut al marbre de la cuina, mossegant rampoines estirades d'un armari i pensant maneres de sortir del pis, ara sí, marxar tan bon punt es mogué l'armari o, si la impaciència acabava per menjar-se'm la paciència, lligar llençols a la pota del llit i escapar-me à

la Montecristo. Tampoc vaig tenir el temps de plantejar-me seriosament una bona forma de fuga. Acabat el cafè, i quan ja m'havia fet a la idea d'un dia tancat al dormitori, vaig sentir el dringar del telèfon disparant-se del fons d'algun racó i, quan la pura inèrcia em va estirar fins al passadís, vaig trobar-lo sense armari. De seguida vaig descobrir un dels quadres penjat al sostre i, passant a tocar del televisor que llavors reposava a l'enrajolat de la sala d'estar, vaig oblidar-me d'un telèfon que havia desaparegut de la tauleta i vaig córrer a buscar la porta. *Surt d'aquí com sigui*, pensava mentre m'abocava passadís enllà, girava a mà dreta al menjador i deixava enrere el segon lavabo i total per què, Àgata, total per arribar al rebedor i haver de frenar de cop, total per no poder-m'ho ni creure, per sentir el telèfon insistint des d'algun racó irrecuperable i veure que en lloc dels dos metres i mig de porta de roure s'aixecava el llom imponent d'una paret color de crema, perfectament llisa, sense ni una sola evidència d'haver allotjat mai ni tan sols la idea d'una porta.

A tothom li hauria costat d'admetre, si no hagués badat no estaria escrivint-te aquesta carta, si hagués tingut l'instint de creuar la porta quan *encara hi havia porta* ara estaria jo què sé, perdent-me per la ciutat o potser t'hauria trucat i m'hauries acceptat la trucada, potser t'hauries deixat convidar a sopar i potser el matí ens hauria sorprès en alguna placeta de la ciutat, però la porta es va perdre en algun dels moviments de la casa i, en un desplegament magistral de la meva tendència a l'estupidesa, només em vaig convèncer del perill de veure-m'hi atrapat quan ja no tenia cap opció d'escapar-ne. *O sigui que de passejar res de res*, hauria dit en Baldini, però tampoc no hi havia Baldini, doblement desaparegut amb la porta i el telèfon, la veritat és que ja no hi havia res que no fóssim jo i la casa.

Sense ni un telèfon ni cap manera de comunicar-

me amb l'exterior, el problema del menjar ben aviat va convertir-se en el *problema*. L'última vegada que vaig veure la nevera va ser encastada al marc de la finestra del menjador amb una pudor insuportable de dates passades i la dotzena de caixes de cereals i llaunes de conserva que apilava a la cuina van amagar-se immediatament per tota la casa; si vaig subsistir els primers dies va ser gràcies a les magdalenes que sortien de tant en tant d'algun racó i a les peces de fruita, els crostons de pa i els brics de suc que apareixien aixafats i mig florits dins dels mitjons o sota alguna pila de llibres (des de llavors fins ara, l'única sort amb què he comptat han estat els set quilos que he perdut, perquè els he tingut per a poder-los perdre). Provar de recordar d'on venia cada peça trobada m'hauria ajudat a entretenir-me si la pròpia casa no n'hagués assumit la responsabilitat. Com en un canvi de marxa, la disposició dels mobles va passar a transformar-se en el temps que es triga a obrir i tancar una porta; la casa ja no esperava la nit per moure's; només calia donar l'esquena al menjador per trobar-lo absolutament desfigurat.

El pitjor del mecanisme, però, és que concedia, entre canvi i canvi, un espai perfecte per a la psicosi, un temps d'espera que imagino equivalent al silenci que descriuen els que han vist un huracà en el mateix moment d'anunciar-se. En el dia a dia aquest impàs equivalia a la vulnerabilitat absoluta de la consciència, com si a un nen espantadís el fessin dormir en una sala de llits amb potes d'un metre després d'haver-li llegit un Hoffmann o un Edgar Allan Poe. M'espantava especialment el que podia passar-me estant adormit, que un moviment m'encengués un minipimer al llit o que em despertés amb un televisor enfonsat al ventre o, encara pitjor, que em sotressin els mobles prestatgeria de la biblioteca i no arribés ni a llevar-me, Àgata, afortunats els que no heu conegut la monstrositat de les coses tretes

del seu ordre. La por de saber que moriria sense saber que moriria (i sense que ningú sabés que moria) em va fer escriure impulsivament un parell de notes de socors que de seguida van revelar-se inútils: el balcó del menjador i les finestres de la cuina i de l'estudi havien desaparegut i no hi havia cap ranura de porta per la qual pogués escolar-les. Normal que llavors busqués el refugi del que ens és familiar i normal que et trobés a tu amagada en cada cosa, i el pastís de poma a la cuina i la butaca Klum color de crema, un consol fet d'Àgata, i de la facilitat que tenies de fer-ho encaixar tot en un sistema.

O sigui que em va resultar impossible no esperar del dia a dia l'evidència d'algun tipus de repetició que revelés l'ordre intern d'aquell desordre; la idea d'escriure un dietari va aparèixer com a producte i forma d'aquesta impossibilitat. Els dimecres trobo l'escriptori de fusta al menjador, hi llegeixo, el vespre dels dijous s'encabeix del revés al lavabo i només es mou del dormitori per esclafar els diumenges el sofà de cuir. O bé: la cafetera no segueix cap pauta, es limita a aparèixer i desaparèixer, ara al racó del menjador, ara dos dies de res, ara penjada d'un cable i potser és que segueix un recorregut més llarg que el de la calaixera (que va de la cuina al rebedor i hi torna cada dos dies) i encara no ha tingut el temps de descriure'l sencer. O bé, ha de poder-se arribar a una topografia dels mobles en funció no d'un centre hipotètic, ni d'un conjunt finit (o sigui descriptible) de seqüències (l'escriptori va aparèixer dimarts encastat a l'armari empotrat de la saleta i ja no sé si són dues les seqüències que defineixen el moviment de cada objecte o és que són infinites), sinó en funció de la seva posició *relativa*. Diria que la taula de caoba del menjador fa de punta del triangle amb la dutxa i la butaca orellera i que el *futon* i l'armariet de les paelles depenen de la vitrina

que guarda la cristalleria; sempre que la televisió s'encara al nord, el rebedor perd un mirall cosser que s'enfila al sostre del passadís. Fora d'això, no trobo cap altra constant, hi llegeixo, molt abans que la cuina aparegués al lloc de l'estudi i el dormitori es desfés en dos lavabos i hagués de desistir de buscar sentit a un magma que es resistia opacament a la raó.

L'última metamorfosi de la casa va acabar de desfer la meva resistència. La cordura necessita regularitats, Àgata, no es manté sense les recurrències que asseguruen un mapa o una sintaxi. Que el menjador pogués esgarrapar el lloc al rebedor o que el lavabo aparegués al mig d'un passadís que ja no tallava de nord a sud sinó d'est a oest em va fer descreure de la possibilitat d'una lògica que expliqués tot allò; en certa manera em va obligar a una consciència atenta (dolorosament atenta, dic, perquè la consciència necessita un moment de pausa per processar les deu mil percepcions que rep de cada cosa i no tornar-se insana, o sigui donar-los forma i quedar-se amb la forma i descartar tota la resta). I en certa manera era aquesta mena de procés el que es feia impossible en aquell moviment continu, o sigui en aquella cosa de desfer-m'ho tot i refer-m'ho tot a cada moment. Cada canvi em destruïa el mapa i feia de cada cosa un perill o un entrebanc o pitjor, m'allunyava de l'objecte fins al punt de fer-me'l estrany i no saber ni què era, o per a què servia, o quina relació havia pogut arribar a tenir amb mi. Dir-te que de tant en tant apareixo encastat a una banyera dins d'un armari tancat amb clau no fa justícia al calvari; tu imagina't el que és viure en una casa en què no es repeteix res i m'entendràs, entendràs l'angoixa, entendràs les ganes del tret a la boca.

I així i tot fa uns dies que una certa monotonia ha anat sedimentant a poc a poc i ha anat prenent la forma vaga d'un costum.

Ha estat de cop i volta; surto d'una cambra mig tancada amb la porta d'un dels armaris i, com si res, torço a mà dreta, avanço un parell de metres de rajola i, després d'un racó encatifat, un distribuïdor m'ha dut, quasi sense fixar-m'hi, a l'única sala que tenia butaca, perfecte per a descansar uns ronyons que feia estona que es queixaven. Què és el que ha passat? Encara ara només em puc respondre el que em respondria qualsevol si em trobés en unes altres circumstàncies: el costum, Jaume, que fa que puguem caminar per casa sense haver d'encendre els llums. El costum! Per un moment m'ho he arribat a creure, Àgata, la solució que haurà de preservar-me de la bogeria i permetre'm una petita quotidianitat merescuda, l'única sortida a una casa sense sortida. Però no, passen els dies i tot se segueix presentant amb el dolor de la novetat. Hi ha alguna cosa que m'impedeix mecanitzar aquest dia a dia i em converteix la casa en una pluja de gotes malaies que van erosionant el meu cos i acabaran per devastar-lo. Podria evitar-ho si fos capaç de no escriure't aquesta carta, és clar, si pogués oblidar la teva adreça o si pogués oblidar-te a tu i al fet d'haver-te recordat i haver-te oblidat, (i deixar de pensar en tu a la porta, en tu passant per casualitat a veure'm, en tu rebent un sobre marró estirada en alguna butaca Klum color de crema) però és justament el que no puc fer i el que crec que m'atrapa aquí dins, sempre tu al final d'algun passadís, sempre aquell punt de llimona esbravat a la banyera, sempre aquell pastís de poma amb una olor inconfusible de condemna.

ANNIE BATS

Annie Bats

Rima i vida

Francesa, vaig néixer al segle passat a la marroquina Rabat. El meu avi va anar a Dakar, amb l'administració colonial. Només el conec d'una foto amb salacot. L'altre avi va anar a Alemanya, com a presoner, i en tornar va lluitar al maquis del Perigord. Més tard, no va voler anar a Indoxina. Vaig créixer al barri parisenc de Belleville, cosmopolita i popular. Vaig fer lletres a París, i arran d'un viatge imprevisit a Barcelona vaig estudiar la llengua catalana. De fet, també era l'època que llegia per primer cop els trobadors dans le texte. Vaig tornar a Barcelona per passar-hi uns mesos, i encara hi visc.

Estudiant, ja vaig començar a traduir, per llegir millor els clàssics, de March a Foix. I també ja llegia poetes d'ara, com Biel Mesquida.

Segueixo traduint. Cap al català, Perec, Queneau, Roussel –aquests amb Ramon Lladó– i uns quants poetes, fins i tot anglofons, com el nigerià Remi Raji. I cap al francès –Arnau Pons i el seu bell Desertar, entre d'altres.

Segueixo traduint, i també escrivint (dues cares del mateix). Poesia, però no només. Escric en francès. En aquest llibre m'he traduït a mi mateixa. I escric en català. Com ara el que he compost de nou just abans del festival.

Em vaig obrir les venes: imparable
Irreparable va brollant la vida.
Poseu-hi plats, o poseu-hi patenes.
Patenes –massa planes. Tots els plats
–Massa plens.
Que no hi cap – raja al costat.
El cànem va xuclant la terra negra.
Irremeiable, canell imparable,
Irreparable va brollant la rima.

Marina Tsvetàieva

Traduccions del francès al català: Annie Bats

L'ALICORN

*écoute squalé qui veille sur l'occident
écoutez chien blanc du nord, serpent noir du
[midi qui achevez le ceinturon du ciel
il y a encore une mer à traverser*

AIMÉ CÉSAIRE

Volies que l'ànima et lluïs, et bordés, et bordés.
Eres l'amo dels riures,
l'amo de la mandra, l'amat de les danses.
Mira el ball de coiots que sí les claven,
i es pinten un somriure suau, guerxo, de gala,
i es llimen els ullals:
entra aquí, panpoeta, som el país natal.

Mala caça, senyors! I allà t'eternitzes,
en la teva ciutat plana, escarxofada, inerta, esbufegada,
sota el seu feix geomètric.

Només et tenen l'ombra,
la cesura del nom.
Amb sarcòfag, voldrien,
amb solemne mortalla.

Deixa'ls, per això, des de ben lluny,
des de la punta de la punta de l'alba,
els teus cucs joiosos
que se'ls arni la xerra-meca
panteonesca,
que se'ls corqui la xerinola
d'helicòpters.
I llega'ls de bon gust

un esclat de negrilla
contra les hèlices
dels seus ginys mundans
contra el xivarri
dels grinyols mortals.

Hi ha sarau a l'eliseu,
cimera cesària,
i hi ha rua de coleòpters
cerca-vilans,
hi ha rimalles d'acer
en un cel d'ivori
mentre et trenen, mestre,
à paris-sur-seine,
una corona seva,
de fill seu
postdilecte.

(6 d'abril de 2011)

*Lunettes noires ôtées les cicatrices où se sont collées
des paupières repliées au-dedans
secrètent des larmes*

TÔGE SANKICHI

El secret abrusa
en els cors confusos
Es liqua l'espant
L'home de blau escriu xifres
L'enginyer du lents fumades

L'entranya fa fums
La metzina incuba
Els alambins xiulen
Els amos fan jocs de mans
i obren i tanquen parpelles

(març de 2011)

RETORN A MALLORCA

I remember the flock of black swifibirds on the flat roofs

El teu nom té olor de rima
de falcillots als terrats del cel:
ensenya'm el raig senzill,
la volada xifrada,
la salabor de les ales,
l'embat de les pluges.
Com si em toqués seure també
al tamboret intemporal de l'avi a la plaça.
I resseguís la lletra a l'horitzó.
O com si fos l'au lenta veloç,
i el seu rastre que volta.

La teva rima té olor de nom
de falç esmolades
en la línia de ponent.
Digue'm com l'horabaixa
s'obre i puny amb la sabor
del verí dolç, que si som serps
xiulem felices com a les pedres
que no sé.

La teva olor rima amb els noms
de les sabes que no sé.
Mostra'm les falsies del marbre
nostre, que si som serfs ho vull saber.
Com si fossis el riure intemporal
de la carn davant la roca
i del roc contra les ones.

(primavera de 2011)

DUES VERSIONS D'UN POEMA DE MARINA TSVETÀIEVA

A Boris Pasternak

I

Dis – tància: verstes, i llegües...
Ens des – soldaren, dis – solgueren,
Perquè féssim bondat tots dos,
A puntes distintes del món.

Dis – tància: verstes, viatges...
Ens desplañtaren, disgregaren.
Dos braços desmembrats – a l'aspa.
No sabien que era un aliatge.

De caràcters i de cartílags...
No desacordats – desgraciats
Desnivellats...
fossat i escarpa.
Com les àligues conxorxades.

Ens deslligaren: verstes, viatges...
No ens desuniren – desterraren.
En racons perduts del gran orbe
Ens dis – locaren, com uns orfes.

Quin mes de març – ai quina data!
Escapçats – com un joc de cartes!

II

Dis – stància: llegües i iardes...
Ens dis – posaren, dis – pararen
– A callar tots dos! i prou guerra! –
A caus deserts en la desterra.

Dis – stància: verstes, fronteres...
Ens disgregaren, dissolgueren.
Braços-en-creu – ens desmembraren,
No sabien que era una aliança,

Un llaç de tendons i de rimes.
No ens desuniren – desjunyiren,
Desacostaren...

Mur i bassal.

Ens deslligaren, aus reials

Conxoxades: verstes, contradres...
No ens dessoldaren – desolaren.
En forats del món, als afores
Ens des – plaçaren, parell d'orfes.

Quants marços ja! – ai d'aquell març!
Desamarrats – i mars enllà!

(24 de març de 1925)

À MARINA TSVÉTAÏÉVA

Du lit la presqu'île

elle -eux-elles-elles-eux:

*L'àède croit te lire toi-elle en voyant rouge Pas
voyante sa lyre*

Oh si voyante ausssi:

pavoisant

*en doré il ne voit rien que lui – ce qui luit n'est
pas étoile*

Et ses statues d'albâtre

et son bel âtre

*peint (ah la molle luisance des huiles) ne bougent
pas d'un pouce*

L'àède n'a pas le pied marin Allez

Du vent

Malin il ventile côté cour côté

*ruelle place Catalogne –Beles e véns– il envoie
paître au loin*

moutonne en devanture avec sa cotte

de maille –Mais non c'est une liseuse

–une douillette

Les pétroleuses elles n'ont pas les yeux frileux

–Mère-grand

vous en avez de gros hublots

– j'ai mangé du loup

A MARINA TSVETÀIEVA
versió-variació catalana: 2011

Pen-ínsula:

l'insulsa ella (eh! ela! ela! ha!)

la gairebé.

L'aede encès diu que et llegeix,

i psa! no et pot ni veure.

Ai no no pot:

en ciríl·lic? no et fot!

–Ah quin mareig!

I mita'l que es fa el viu

Beles e véns

I toca el voraviu a l'electa hora

–de la cap-ella amb busts patricis

i casulles de llama.

Com brilla al cobricel:

molta tela i pocs estels

molt estràs i poca

estrella.

L'aede ho té ben arrimat.

Gens mariner de peus a terra

es queda a cala i fa pessebre

t'engega a pastar fang.

I rascla que mascleja. Corre ases

amb cota de rimalla

clavat a la poltrona.

Les *petroleres* no tenen pols als ulls

– Àvia,

sí que els tens grossos si són taronges!

–He menjat llop!

I ara bon vent!

*Saule pleureur saule éploré coule-toi vers le flot
va de l'île à l'aile et de l'aile à la proue*

Frères

*féminins qui après nous bum-bum éperonnez
en île-bateau Trop fières pour aimer un chien
et les chasses à garder et les clos arrimés*

Fi

*Îles cinglez vers l'autre île à l'infinie colonie
d'âmes Brise-la Marina C'est au sourire qu'on te
méconnaît*

Ton nom sec et net

imbuvable dans

l'ancre au gin

Ton non dans l'ancre côtier: Ça n'va pas

*Ça n'va pas Leur sans entre-deux leur Al-
berg chez ici Leur bouge à l'enseigne J'y reste
Leur sans ailleurs Ça n'va pas Leurre Leurre
Petite toi tuer du blond avec du brun et
du roux de Tarussa*

Leur rimaille

Rire quand ce n'est pas permis

*Pas pas besoin de mourir pour être mort sires
les permissionnaires*

Ab! La petite toi le Tsve le ta le ieva: l'éperon stylé

[déchire le voile

du deuil et de l'habilleuse

Non-Eva ton monde inef-

fable d'une origine à dire

encore

trop pas assez

Ieva

Ton trop dire-vrai ton trop-mentir

île désançrée

Rade-banlieue Bannie des blancs

*

Desmai, salze ploraner escola't cap a l'ona.

Germans

femenins que ens sobreviviü feneu les aigües
en illa-barca.

Massa feres per estimar un ca
i els vedats i la caça a la joca

i els closos amb tanques.

Illes cingleu cap a l'altra ella amb infinita
colònia d'ànimes.

Fila, Marina, és pel somriure
que se't desconeix.

El teu nom als antres del gin:
el teu no sec i clar
imbevable als antres costers.

No anem bé: els seus entre-ells, els seus albergs
a can aquí
a can costelles. No anem bé:

els seus museus,
les mudes seves
la seva obra de la seu.

No cal pas morir per ser morts senyors permissionaris.
Petita tu

i *tsve* i *ta* i *eva*: el punxó estilat esquinça
el vel del dol i de la vestidora

Non-Eva: *legenda est*, el teu dit massa ver
i el teu mentir massa. Borda,
[Marina, que mates la rossor
amb bru de Tarussa

i rius quan no està permès.
Petita tu no riguis amb els mestres.

Corre la vela a la rada-suburbi
vedada pels blancs

Prague-banlieue

Pas entrée aux pas des loups

Vers de Bohême

Sonne-alarme Sang d'Espagne

Île dispersée

Berlin

Bellevue

Cabas lourds traîne-pavé

Lest: tes poèmes cavaliers des détroits: passe-cage

Ours au dégel, lion hors du cercle

Petite arche

boutée Arc bandé des Scythes, flèche-chair

De toi qui sait

D'elle qui sait Les qui-sait nourrissent C'est

[encore le plus sûr

Îles-galop croisez en cyrillique aussi au

large à travers au brisant

Nef-passeuses Ailleurs

appareillés Pas de paresse Passez le Don paisible

Mer colporteuse Rime sud Rive nord Exil

Presqu'elle.

(Vers l'an 2000)

Corre a Praga ex-orbis – no al compàs dels llops
I sona l'alarma, sirena:

sang d'Espanya.

Corre a Berlín

a Bellevue –farcell fart d'ell a l'empedrat.

Llast: els teus poemes cavallers dels estrets:

contrasenya contra-gàbia.

Ossa al desglaç, lleó fora del cercle

petita arca bussejada

arc tensat dels escites fletxa-carn.

*

Ell illa ella

Illes-galops, creueu

en ciríl·lic també

en alta mar amunt i avall

i trencant ones.

Mar portadora

rima sud

rima nord

Naus tragineres

estibadores

carregadores.

El Don plàcid? Au a passeig!

*

Estirabots? De tu qui sap.

D'ella qui en sap.

Els qui-sap alimenten

i encara és la cosa més segura.

(2011)

Tots hi serem al port amb la desconeguda

*Les cinq doigts sur l'atlas, à pas d'oiseau,
de port à port:
là-bas, j'y viens, vers toi ton vers,
nu sur la baie.*

*Nous étions dans l'ancre,
elle tanguait,
elle nous rimait
avant les proverbes, avant le temps des veillées.
avant les syllabes, les abécédaires,
la carte des maisons,
il était une fois.*

*Les cinq doigts sur l'atlas,
à vol d'oiseau, je traverse tes fleuves
où l'eau ne coule
où le poisson ne nage.*

D'ici j'y viens, du souffle.

*Nous étions dans la lave,
et elle nous dansait
avant les pas de moineau, de milan,
le battre des ailes.
Avant la syncope des rives,
le vent du châtaigner, du karité,
la coulée des saisons,
rousses ou battantes.*

*La paume sur l'atlas,
je relies les découpes,*

Pam a pam a l'atles, a pas d'ocell,
de port a port:
faig via, allí enllà, cap a tu i el teu cant
de pell nua a la cala.

Érem dins l'àncora,
ens capcinejava,
i ens rimava
abans dels proverbis, els abecedaris
–hi havia una vegada,
patim patum.

Amb cinc dits a l'atles
a vol d'ocell, travesso els teus rius
on l'aigua no flueix,
on el peix no neda.

Ja vinc hi sóc.

Érem a la lava
i ens ballava
abans dels passos de moixons, de milans,
els batecs d'ales.
Abans de les síncopes de les ribes,
el vent del castanyer, del karité,
la colada de les estacions
roges o plujoses.

La mà sobre l'atles,
sargeixo els retalls

*comme la couseuse
de la vienne.*

*Ici là-bas, ton chant.
Pour elle.*

*Lovés dans le visage,
elle nous disait
les regarde, tiens, prends
avant les cent yeux des jours
les cent aiguilles des années.*

*Avant les cribles du blé, du sorgho,
les galets dans l'eau de la seine,
le sable de lagos.*

*Les cinq doigts sur la carte,
la main trace:
des bâtons désappris,
vers toi, qui te replies
te déploies, ici là-bas, en souvenance
du petit,
du grandi,
du sel et du retour,
de la marée.*

(Septembre, 2010)

com la cosidora
del viena.

Aquí allà el teu vers
nu per a ella.

Arrimats a la cara
ens deia
els mira, té, ho sents
abans dels cent ulls dels dies
les cent agulles dels anys.

Abans dels garbells del blat, del sorgo.
Els còdols a l'aigua del sena,
les sorres de lagos.

Amb cinc dits a l'atles
la mà traça:
lletres de pal
cap a tu, que t'ajups
i et desarrugues, aquí allà, en recordança
del petit,
del crescut,
de la sal i el retorn
de la marea.

(Setembre de 2010)

TRO QUE FAI ACORDAMEN

*Île dans le sec, la terre
battant contre les vernes.
Il y avait des philtres aux veillées,
du limon au refuge d'un sage,
et quelques glands sur la pierre,
une traction noire dans les sous-bois
de l'an quarante-trois
et une eau profonde remontée aux ornières.
Et cette charnure de lianes sèches
laines de souvenir sur le cadran lunaire.
Elle dansait sa non-prière, madone aux rochers,
sous le disque en kaolin.
Il y avait des noyers, de longues charrettes
vers la ville des fabriques.
Et tu t'écorchais les genoux
aux marelles, Alice. Tu lançais le caillou au paradis
la tête renversée.*

*Un cboucas a volé près-Pontoise
un chien chapeau pendu au soleil
à la rencontre des coupoles de neige
Un rire mineur Ce jour-là
une barque inconnue était à l'ancre
forestière sans exil*

Tu dernière coupe

l'avant-der.

(Novembre, 1995)

TRO QUE FAI ACORDAMEN

Illa en la mar seca: la terra
batia contra els verns.
Hi havia elixirs a les vetlles,
llimó al refugi d'un savi,
i un grapat de glans sobre la làpida,
un cotxe negre al sotabosc
de l'any quaranta-tres,
aigües profundes als bassals.
I una carnositat de lianes seques,
llanes de record al quadrant lunar.
Ballaves una despregària, madona de les Roques,
sota el disc caolínic.
Hi havia torberes, nogueres i files de carros
cap a la ciutat de les fàbriques.
I t'escorxaves els genolls
a les xarranques, Alícia. Enviaves el palet al paradís, de
[cap girat.

Una gralla va volar prop de Pontoise
Un gos barret penjat al sol
cap a les cúpules de neu
Un riure menor Aquell dia
una barca desconeguda estava a l'àncora
forastera sense exili

La teva última copa

la penúltima.

(Novembre de 1995)

Moi qui sais des lais pour les reines
G. APOLLINAIRE

*Je t'écrirai un jour,
ce sera l'aujourd'hui.
Je t'écrirai ce jour
l'amour du lendemain
dans notre soir sans tain.
Nos corps en ébiquier
à l'enseigne du vent.
Je t'écrirai un jour,
et ce sera hier.
Je t'écrirai hier
l'amour du reviens-t'en
dans la nuit sans matin.
Les cartes en damier
de nos trois continents.
Je t'écrirai demain,
et ce sera sur l'heure.
Je t'écrirai matin
l'amour de l'à bientôt
dans l'heure qui cadence.
Nos deux corps arrimés
au cabestan des langues.
Je t'écrirai tantôt,
et ce sera encore.
Je t'écrirai tantôt
l'amour du si jamais
dans l'instant renversé.*

(Mars, 2007)

Moi qui sais des lais pour les reines
G. APOLLINAIRE

Un dia t'escriuré,
avui mateix serà.
T'escriuré aquell dia
l'amor de l'endemà
en la nit que s'atura.
Els cossos d'escaquer
sota el signe del vent.
T'escriuré aquest vespre
i serà abans-d'ahir.
I t'escriuré anit
l'amor dels torna ja
a punta d'horabaixa.
Els mapes en tauler
dels tres continents nostres.
T'escriuré l'endemà,
ara mateix serà.
T'escriuré de matí
l'amor del fins després
en l'hora que sincopa.
Els cossos que s'arrimen
a l'argue de les llengües.
Fa poc que t'escriuré,
i serà ben aviat.
T'escriuré ben aviat
l'amor del fins el mai
en l'instant que es capgira.

(Març de 2007)

LOLITA BOSCH

Lolita Bosch

Barcelona, 1970

Lolita Bosch va néixer a Barcelona el 1970, però ha viscut a Albons (Baix Empordà); els Estats Units; l'Índia; i durant deu anys al Distrito Federal, Mèxic: país que, des d'aleshores, considera casa seva.

Més informació, aquí: <www.lolitabosch.com>.

EXTRACTE DE CAMPS DE CAPUTXINS ABANS DE TOT AIXÒ

Imaginar que junts exactament en aquest moment, junts aquí, fem una cosa que ens sembla innocent: com ara trucar al timbre d'una dona gran que necessita baixar les escales de casa seva per venir-nos a obrir. Que la dona triga. I que per això, entre rialles, vostè i jo insistim. Que la apuramos. I que quan la dona finalment comença a obrir la porta mentre diu, tot acostant-se on som: ja vaig, ja vaig, vostè i jo, junts, units, amics, aparentment fidels, esclatem en una riallada prou alta com perquè la dona envellida, gran, cansada, ens escolti. Una riallada prou alta com per humiliar-la. I que després comencem a córrer. Que aquestes són les nostres sabates contra la calçada. Que ens estem divertint. I que només hem tenir cura perquè no ens descobreixi ningú que tingui l'autoritat de castigar-nos. I ara imagini que finalment, pantejant, ens recolzem en alguna barana del carrer a subjectar l'aire i les rialles i fins i tot aconseguim veure, amagada al darrere del so rotund i impertinent de les nostres petjades que s'escapen, a la dona que treu el cap per la porta. Buscant-nos només a nosaltres. Com si tingués por de reconèixer en tots els altres als supervivents d'una guerra.

Oblidi l'esforç i la decepció, oblidi la condescendència. I imagini que això és com jugar a fet i amagar però de veritat.

I segueixi (seguim):

recordi ara una d'aquelles pel·lícules de l'oest que veïem els dissabtes a la tarda en família. Recordi's del setè de cavalleria, dels forts, de les bugaderies xineses, els indis sioux. I pregunti's si en alguna ocasió, si una sola vegada, algú de nosaltres va voler saber qui era el sioux

mort, quants fills tenia, si estimava, si era feliç, si hi havia plorat. Si era algú més que un home que parlava una llengua que no enteníem i que arrencava la cabellera dels seus contrincants amb un cop de ganivet, sec, precís.

Si cap de nosaltres va sentir compassió pels nostres enemics.

Si va voler ajudar-los.

O si allò era la guerra i prou.

Si de cas la fi del món tal i com la coneixíem:

Sarajevo – Beirut – Islamabad – Ciudad Juárez –
Ocalhoma – Monterrey – Venèçuela – El Salvador –
Biafra – Mèxic /

camini ara per aquesta ciutat assetjada on els coneguts de tota la vida es desgranen els uns als altres. Aquesta ciutat assetjada on els records d'un altre temps s'han convertit en rajoles tancades en contenidors, amagades en algun magatzem bombardejat / tirotejat / cremat / absent / fugit / que ja no hi és (que ja no hi som.) Provi de veure els franc tiradors apostats a els terrats d'una ciutat que podria ser la nostra: es diuen sicarios, es diuen ojos, i fins i tot hi ha qui els diu L'Enemic.

Apropi's.

Observi'ls.

Ells també, ells potser, podríem ser nosaltres:

vostè i jo

junts, units, amics, aparentment fidels,

Potser llavors seríem capaços d'entendre (*entendre*) que el que en una situació rutinària ens semblaria una mostra inqüestionable de bogeria, aquí no ho és.

Que la normalitat és simplement un termòmetre.
Que el nostre món és aquest i és així d'incompreensible.
Exactament així de incompreensible.
I que vostè, que és lector d'aquest text, ara té la
capacitat de reconstruir damunt del moment

exacte,

precís,

inequívoc,

en què va pensar que ja n'hi havia prou. Que volia
aturar la discussió irracional que estava mantenint amb
algú a qui estimava (a qui tal vegada encara estima.) Que va
saber que tots dos es penedirien de dir el que estaven dient
(que encara diuen), de fer el que estaven fent (que encara
fan), de causar el mal que s'estaven causant (que encara
causen.) Que cap dels dos tenia exactament raó. Que en
veritat vostè volia – nosaltres volíem que:

immediatament / en este preciso instante / ahoritita:
passés qualsevol altra cosa. I que només per això,
només per això, era necessari que passés el que estava
passant. Perquè vostè va pensar, sense haver-ho pensat:

potser si no ens aturem ara,

potser si continuem,

aconsegurem que tot això tingui un altre

[sentit.

Un sentit diferent.

Altres.

Potser no seré jo qui hagi fet tant de mal.
Potser la persona que estimo tampoc no hagi
[volgut fer-me'n.
Potser, encara, som fora de perill.
I només hem d'aconseguir que tot això
[tinc un altre sentit.
Un sentit diferent.
Altri.

Però aquesta por que ens empeny a córrer a cegues cap endavant per tractar de veure el passat en perspectiva, ens passa tota l'estona.

De manera que preguntí's també si vostè, o jo mateixa, sabent que hi ha un món que és a punt d'atropellar-nos, hem pensat mai en la possibilitat de no drogar-nos per no fer aquest món que és a punt d'empassar-nos encara més poderós.

Evitar-lo.

O si mai hem sabut dir: Som conscients: consumim drogues, tenim en compte que al darrere hi ha un problema ètic i social, som conscients: volem consumir drogues de totes totes i sabem aquest és un problema nacional, internacional, de tots.

Dir: Això no és culpa dels drogoaddictes habituals i tampoc dels esporàdics.

I aleshores fer un altre cop el mateix.

Perquè ara, en aquest moment que comença a anar-se'n, vostè i jo

(les persones que en veritat som vostè i jo)

necessitem respirar profundament, reconèixer en el

nostre cos a un ser humà viu i recordar que les guerres que hem viscut van acabar fa temps, que ja no som nens, que no estem veient una pel·lícula a la televisió, que això que passa no és la imatge d'una ciutat assetjada ni una discussió fora de control. Que no és l'efecte de cap droga i que si ho és hem volgut prendre-la de manera conscient perquè ens agrada drogar-nos. I que tot i així: nosaltres, no només vostè i jo, sinó tots nosaltres,

(totes les persones que en veritat som nosaltres)

no estem bojós i prou.

Perquè la normalitat és simplement un termòmetre.

I el nostre món és aquest i és així de incompreensible.

Exactament així de incompreensible.

I que per intentar entendre què significa ferir a algú i de quina manera som capaços de fer-ho, totes les nostres explicacions, els nostres records i les nostres pors, no ens són suficients.

Perquè no sabem pensar-ho (*pensar-ho*).

El dolor ens produeix fascinació i el dolor ens produeix rebuig.

El dolor
 ens produeix
 fascinació
 i el dolor
 ens produeix
 rebuig.
fascinació
rebuig.

El mal ens sembla absolut.

I és per això, precisament, que no sabem pensar-hi.

Perquè ens lliguem a la moral –com si pengéssim d'un pont, com si estiguéssim en risc– en lloc d'intentar comprendre'n la lògica. Tot i que Friederich Nietzsche ens hagués advertit fa molts anys com l'hauríem de fer, una cosa com aquesta: “la lògica de la moral és una alteració de la personalitat, perquè parteix de què allò poderós i el fort és quelcom suprahumà i en canvi allò feble i vulgar és propi de l'home”.

Com si el món que entre tots hem construït, inventat, escrit, només pogués ser d'una manera.

I com si nosaltres, vostè i jo: també.

(qui en veritat som: vostè / jo)

I tot i així: Com si l'escriptura fos veritablement capaç d'inventar una manera (innocent, honesta, incòmoda o obtusa, insuficient, pràcticament cruel) de dir-li que vostè també forma part de tot això que ara comença. Que aquest món és el nostre (el seu i el meu.) Que no pot seure a llegir i esperar a veure les coses des de lluny. Perquè tots hem estat en aquest lloc de nosaltres mateixos del qual ens avergonyim. Tots hem estat qui som / qui tots nosaltres som som / qui vostè i jo veritablement som

/ alguna vegada hem estat nosaltres mateixos.

Excessivament nus, vulnerables, exposats, en risc.

Tot i que recordi:

aquesta és la història de com s'expliquen les coses.
no pas de com les coses són.

Aquest és el món segur, escrit, quiet que conserva dins del seu cos inanimat la nostra pertorbació, les nostres mentides, la nostra crueltat, la nostra bondat, la nostra inversemblant esperança, les nostres trampes, la nostra tristesa davant l'esquerda que s'obre tota l'estona a terra, la nostra essència.

La de usted, la mía.

Aquest és l'espai (seguro, tranquilo) on explicar-nos-ho tot. Construint-ho de nou amb una lentitud insòlita i impossible que ens bressoli.

Que ens protegeixi
de les feres
i els monstres
que habiten les selves
que som.

Les
selves
que
vostè
i
jo
en veritat
som:

Aquest temps que inventem, tota l'estona, en el centre del qual hi resideix el més íntim de tots nosaltres:

(tots i cada un de nosaltres)

La pau. El dolor. La impunitat. La rabiosa violència. La por com una línia de diamant tallat que persisteix en l'íntima possibilitat de ser escrit (llegit, guardat.)

MAITE BRAZALES

Maite Brazales

Sineu, 1977

Vaig néixer a Sineu, dia 14 d'agost de 1977. L'any 1999 me'n vaig anar a Barcelona, entre altres coses, per llicenciar-me en Teoria de la Literatura i Literatura Comparada. Vuit anys després, vaig tornar a Mallorca, on ara faig de professora. He publicat els poemaris Sang de me. Artefacte poètic (Sineu, 2008), Pèl de Cony (Passaforadí, 1999) i Solstici d'Estiu (Fundació ACA, Búger, 1997). Els meus poemes han estat antologats a diversos llibres i revistes com: Erato bajo la Piel (Ed. Sial, 2009, Madrid), Enganxa't a la Poesia (Servei Lingüístic UIB, 2008), Eròtiques i Despentinades (Arola Editors, 2008), 13 X 3 Poesia Perifèrica (Ed. Perifèrics, 2006), Segle 21: vint-i-una poetes per al segle vint-i-u (Ed. Capaltard, Palma 2001), Col·lecció poesia de paper (núm. 65), Memòria de M. Antònia Salvà (Ed. Caixa de Balears i Universitat de les Illes Balears, 1997) o Paraula de Poesia (1997).

La poesia, per a mi, és com un bastó. Per fer servir a voluntat; com un recolzament o com una arma. El vers, actua de mirall, convertint-se en una explicació inconscient de la realitat pròpia. Un llibre obert on acabar d'entendre allò que som i volem ser. El que ens passa, el que voldríem que ens passàs. Una explicació onírica del gest que ens ha desfet el coratge. Un calaix on trabucar la mala sang dels grans, perquè l'infant que som pugui continuar jugant.

MORTS TOTHORA (CONTRIBUINT CULTURALMENT A LA GENÈTICA)

Arrossegam morts
sempre arrossegam morts
morts vivents morts llosa
morts morts morts roda
morts conscients morts memòria
morts qui sap
sempre morts caminant alhora...

I cada cop menys espai i més fossa
menys lloc i més proposta
menys camí i més poble
menys passa i més nosa
menys verí i més llosa
menys lluny i més enfora
més per dintre i menys per fora
més desgràcia més joia
més valenta menys esclava...

Esclava de mi del jo
de les circumstàncies,
de les dites de les festes
de les drogues,
de l'amor de l'amor?
de l'amor potser encara,
dels heretges de les noves
de la lluita de la revolta
del recel...
i així i tot poruga encara

El forat negre ho engoleix tot.
Se'n duu parets, sostres, carrers sencers,
i fins i tot paisatges
reals, i irreals d'infància.
I jo al llit
atònita i immòbil mir l'espectacle.
Plor adéus, relleus
d'infant que no em pertocuen.
I el forat creix,
i el vent em pren la manta.
Continuu perplexa,
rompuda davant el buit immens
que esdevé tot.
Fora norma, fora casa,
enmig de res, reconstruccions vàries.
I en Trui me mira,
ell també pateix...
Avui aferrats tots dos damunt el llit
ens consolam el fred i la pèrdua.
Et ploram la pell,
talment dos nins orfes.

(De *buit / maria*, poemari en procés)

Tenc una visió de mi de tu de tots.
Permutacions de vuit a vuit.
La resta del que ens toca viure.
Variacions del sis al set, acabat el cinc.
Acumulacions constants (d'improvisacions) durant l'onze.
Repetició sovint d'aquest u enfront de l'onze.
Tenc una visió cada nit i em martiritza.

(De *Sang de me*, 2008)

PEIX

I.

De viu en viu em creix l'infant,
sent com respira.

Me bull la sang
i plor de mal
i ell respira.

Passat el temps escup l'orat
que convertit en peix
em fortifica!

II.

De viu en viu em creix el mal
ara que em cou.

Em bull la sang i plor l'infant
que orat respira.

Passat el temps escup l'horror
que convertit en peix
no m'esclavitza!

III.

Em bull la sang.

De viu en viu em crem la pell,
vomit l'entranya.

Parteix el peix nedant la mar...

No estaré molt a refer la nafra!

(De *Sang de me*, 2008)

Que lladri de tant en tant
no lleva que senti cada cop, cada crit
cada os que em tires perquè em consoli, perquè no plori.
(Però) la culpa és meva:
t'he acostumat a dir-me Bob,
m'he acostumat a dur corretja.
Algún dia però em riuré de mi,
de TU, et mossegaré la cama!

(De *Pèl de cony*, 1999)

PÈL DE CONY

Un pèl de cony
em xiuxieja la fi de la nostra era.
M'explica tot d'històries pornogràfiques
que ha tingut la sort de sobreviure.
Me mira fixament, m'obliga a tocar-me.
Cercant per terra en trob trenta més
i em faig un porro.
Després la llengua aferra la desgràcia.
Xucl fort i lentament arriba l'èxtasi.
Té gràcia! ja no us necessit!

(De *Pèl de cony*, 1999)

DELIRI II

El vol d'una bruixa

El vol d'una bruixa em destorba dels meus assumptes. La seva fragilitat (accentuada potser per la transparència) fa que el vent la dugui a prop meu.

La primera reacció és agafar-la per demanar un desig. Després amb més calma s'asserenen els ànims i deix a la sort del buf, la bruixa. L'instint sobtat d'agafar la bellesa i fer-la meva, m'aterreix. Ho he vist fer tantes vegades! Afortunadament, però, la incertesa s'apodera de mi. La temença que el meu somni n'anul·li un de més urgent, de més intens, fa que el braç resti immòbil i que els ulls es remavellin del seu vol.

Lentament desapareix per la finestra, impassible davant el gest que hagués pogut canviar la seva vida. Trivial però cert el seu pas és fruit de l'atzar: un altre vent, una altra mà, una altra finestra haurien canviat tota la història.

No puc sinó intentar endevinar el somni que amaga.

L'anhel potser imprevist davant l'oportunitat que se't brinda. Una nina qui sap, ha resolt la seva vida.

Fredament reconec que no som ningú per decidir prioritats de somnis. Deixar-lo marxar pareix doncs el més correcte...

Convertir il·lusions desfent-ne, no se'ns hauria d'haver permès!

(De *Solstici d'estiu*, 1997)

DELIRI VI

Acostumats a rebre

Estam tan acostumats a rebre que ja no ens importa. Fins i tot acotam el cap en veure una mà que s'alça. Potser abans!

Aprenem a ser venuts, a ser escorxats, a ser criats per afrontar la derrota. Acostumats, ens és igual.

I ens acotam sense saber per què. I el mateix que ens inclina els fa a ells alçar-se sobre nosaltres. La nostra por, la nostra feblesa acota el cap i abaixa els ulls. Ens venç les esperances.

Ens reconeixem covards, i cridam fins a no escoltar-nos. I així engrandim l'irat que exerceix implacable la tirania. La seva força sols és la nostra manca de forma. La seva llei és la no nostra. El càstig som nosaltres.

Cercar raons per perdonar-nos és ofici de bàrbars.

Jutjam després, tots sols, sense paraules. Resguardats del risc que és viure sota l'espasa.

Alienam les nostres ments... -no val la pena!-

Però el cor jutjarà darrer i amb ell no és bo de fer *perdre's*.

Sovint, pesa massa.

Els punys no han fet mai més mal que la consciència.

(De *Solstici d'estiu*, 1997)

Tir els daus i em toca perdre,
perdre't, dins una rialla abandonada
i un despit que m'ofega l'alè més despòtic.
M'abandon a les cartes
pinten espases i haurà de rodar algun cap,
intuesc quin.
Tancaré els ulls per no veure el que em passa!

(De *Solstici d'estiu*, 1997)

VÉS AMB COMPTE NIN!

Véns amb compte nin
que els dolents són a tots els llocs de la casa:
dins el llit, sota el telèfon,
darrera aquell passadís obscur
que tant t'enganya.

Vés amb compte nin
que es transformen,
no et trobis de sobte sense un mirall
i et facis por!

Vés amb compte nin
que envaeixen i et fan seu,
vés amb compte
que muden la pell quan se'ls supera.

Vés amb compte nin
que també pateixen i no ho saben,
vés amb compte
que perseguint-te a tu s'obliden d'ells
i també es perden.

Vés amb compte nin
que la puresa és el que cerquen,
vés amb compte
que si t'allunyes d'ells els destrueixes
i te'ls estimes.

(De *Sang de me*, 2008)

ISABEL GARCIA CANET

Isabel Garcia Canet

Pego, 1981

Llicenciada en Filologia Catalana per la Universitat de València, es donà a conèixer amb el recull “Pell de serp” dins l’antologia *La quietud de les pedres* (premi Joan Teixidor de poesia, 2003). L’any 2006 rebé el premi Senyoriu d’Ausàs March de Beniarjó i el 2008 el Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians pel llibre *Claustre* (3i4, 2007). Els seus poemes han estat editats als reculls *Eròtiques i despenitades* (Arola Editors, 2008) –un recorregut de cent anys per la poesia catalana en veu de dona– i *Pedra foguera* (Documenta, 2008), antologia de poesia jove dels Països Catalans. És col·laboradora de la revista *Caràcters*. Els seus poemes han estat traduïts al francès, a l’anglès, al castellà, a l’italià, al portuguès i, recentment, al noruec, a l’antologia bilingüe *Veus Paral·leles 7. Poetes catalans i noruecs*.

EXILI

Escarbe el gest del temps; la mar em pren amb força
els dits, el cos, i els ulls excaven a la vora
el clot de tants estius. Les mans trien la sorra,
humides, impacients; nostàlgies de salnitre.

Tan imperfecta i vella es mou la por que mata
el rostre de l'espill i naix una altra cara.
Descalça rastrellar les pells lluny de la platja,
deshabitar la llum; rebel de cos reviure.

Ballar la lleugeresa sedosa del vestit,
sentir el creixement del foc al cim dels pits,
redescobrir corrents umbilicals antics,
perdre's dins el nou cos, naufragar l'invisible.

Cançons plenes de lluna s'escapen com els anys,
camins de sal oberts als infinits atzars.
Cremat el foc perdré el meu vestit de mar;
potser saber qui sóc siga el fet d'ara escriure.

(De *Claustre*, 2007)

CLAUSTRE

Plou al cor del claustre
i les columnes són metes
mutilades per la llinda.
Dels pedestals als capitells
resta un cel nuvolós
i l'intent de llum que perllonga
el tronc robust i sec
a un món humit i desitjable.

Plou envellit el crepuscle
mentre es perden petjades
i veus sota l'arc de mig punt
que eternament les guarda;
llaors d'aigua escolades
pels dents de les clavegueres,
fruit de l'esguard dels homes.

Plou al cor del claustre
i el batec creix en silenci
com l'espera clàssica de les columnes.

(De *Claustre*, 2007)

VERITATS DE LLUM

*Arribar a la puresa de la mirada no és difícil,
és impossible.*

W. BENJAMIN

Viure és veure'ns morir amb veritats de vidre
–la claror de ceguesa que porta al mar desembre–
clavills salats de gel, arraps rojos de pena,
plors de natura morta amb l'esperança viva.

Viure és sentir el ròssec del corc al llit l'ombra,
l'esdevenir pausat de l'ésser sobre l'ésser
sabent l'arrel del dubte, el perquè de la terra,
preguntes que flamegen a la humitat del vespre.

Viure és conèixer límits encadenant altures
als cercles de l'origen que l'il·lusori esborra.
Viure és llançar rancors fora el caliu dels òrgans.
Viure és saber la llum dels rostres en penombra.

(De *Claustre*, 2007)

OBSCENITATS

Em pose davant el plat de brou,
em perd entre el ventall de verdures:
el fullatge de la col, el butà intens de la mitja carlota,
la debilitat de les penques;
les lletres perdudes al solatge del fang emmudeixen.
No hi ha cap mot capaç de descriure la sabor del brou,
ni aquesta solitud de cullerades plenes
de fum buit: verdures de temporada,
sabors de temporada, habitacles i amors
de temporada;
cullerades plenes de fum,
de pors perennes.

Em pose davant el plat de brou,
bufe i evite d'abrasir-me la llengua
i em creme les mans i canvie
la cullera per l'estilògraf:
viole el blanc
de les fulles de col.

(De *Claustre*, 2007)

L'OS DE LA MÚSICA

*L'os de la música em feia mal, però
a la fi també vaig riure.*

PEP ALBANELL

Com si ploràrem sense llàgrimes als ulls
corria el riu creixent galtes avall,
mudaria la pell com el calfred el cos
dins l'ullal profund, salat de memòria.

Hem après amb el temps a saber esperar:
a garbellar el fruit
i destriar-ne la corfa,
i ara ens sorprèn l'art d'estimar:
gremi que s'extingeix a colps de colze tosc
damunt la taula coixa.

Som artesans de nòmina perduda,
àgils de mans, de cos i d'esperit,
els viatgers de caminar descalç
la terra d'aigua,
anells d'arbres tallats allerats d'ombra,
l'harmonia d'objectes perduts
que encara posseïm,
valuosos fantasmes de la vida;
corrent de fons que estreny del ventre el coll,
i sadollats d'amor
patim la desgana
de digerir qualsevol paraula de carn
que no siga la nostra.

(De *L'os de la música*, 2011)

JARDINS DE LUXEMBURG

El fred congela el verd d'un altre bosc
i els rostres s'encastellen
glaçats al cor del temps;
un fadrí plora per un «jo»
que li ha robat la pluja.

De cent, dotze bohemis:
la boira dels matins
al ferro verd pastís
del seure inacabat
sense comiats feliços;
enamorats que es miren en silenci
la tràgica tendresa de la cua de l'ull,
la mel encara dolça
del salze que avui mor
al Luxemburg de pol·len.

Penetre de la tanca l'arc,
creue el carrer,
òmplic l'estómac amb la vista:

Un jardí de bescuits
m'alimenta rere els vidres,
un colom de sucre
beu de la rosa el confit
sense engegar les ales,
les potes se li ofeguen
a punt de neu;
una amargor d'ametlla borda
mor al bany de Maria...
ploreu les nines, pels records.

(De *L'os de la música*, 2011)

MALVA-ROSA

Ara que t'he perdut, ciutat bressol,
habite els teus carrers que m'han fet créixer:
converses als matins, somriures clars com l'aigua
que busquen mar endins boies i mots de barri.

Ara que t'he perdut nous bàrbars et conquisten,
flotants d'ànima i seny dins els vaixells de vela.
T'han ferit amb les grues els pits, les olors,
t'han segat els canyars, les flaires de la tarda.

On deixarem els mots que naixen a l'abril,
si el vent els arrossega contra les llengües noves?
On menjarem el peix de la tornada, el pa,
la tomaca i la sal, si ja no tenim l'horta
ni els gats que alimentàvem?

Vindrà l'agost i menjarem espines,
voldrem un somni nou, no una mar de regates.
Si et vens a pes, Malvada-Rosa sigues,
retorna amb ritme lent a un temps sense medalles.

(De *L'os de la música*, 2011)

Saber benviure
l'os podrit de l'abisme:
ésser feliç

sobtat pel foc
d'inaprehensible flama
a la intempèrie.

Vides trencades
pel vol salvatge d'aigües,
innocents ossos.

Cases perdudes,
terrats al sol del vespre
buits de fondària.

Llençols embasten
estímuls des de l'ona
d'infants que esperen

badar en plor
més enllà de la calma,
terra gastada.

Serà mentida
aquest fill inefable
si no som àngels?

Si no lloem
Déu o tots els déus
un bon miracle?

Amb un viatge
com el present de boira
no hi ha pregàries,

ni creus, ni penes,
ni almoines que aniquilen
el gir del segle.

Preguem a l'aire
una mar d'esperança
i més paraules.

(De *L'os de la música*, 2011)

BABEL

A les víctimes del tsunami

Pensar els límits
d'aquest rebost de pluja
sense queviures.

Morir de fàstic
amb la gepa d'estómac
morir d'esquena.

Branques de carn
s'arbren des de la terra,
es multipliquen.

Naixen vestits
els ulls plens de saliva
i tot ho diuen.

Amb la mirada
fora del propi rostre
tallen els arbres

i remen selves
silvestres com les glòries
que mai no arriben.

Desert oasi
devastat per la força
d'una desfeta.

Creuar a crits
oceans i camins
tristes misèries.

Entre silencis
com assolir el ritme
de vida certa?

Pena de mort,
més pena i fonda aquesta
morir patint.

LLUÍS MAICAS

Lluís Maicas

Inca, 1954

Lluís Maicas és d'ofici poeta. Haurà hagut de dedicar bona part dels seus dies a altres ocupacions civils que ara no vénen al cas, però, a aquesta pregunta tan existencial i que tan sovint ens feim els humans de “què som?”, en el cas de Maicas, s'ha de respondre llisament que allò que el marca de forma indeleble en la manera com observa la vida, en la seva conversa i en el seu estar al món, és la seva condició de poeta.

D'un fèrtil període d'ensinistrament juvenil en els campaments de la provocació i l'escàndol, de la puritat i l'*underground*, on s'oferien sacrificis humans a uns déus autodestructius, en conserva encara una violència verbal a vegades esfereïdora i un persistent esperit subversiu.

De natural sagaç i de ment aguda i lúcida, s'ha sentit atret sempre pels jocs conceptuals i conceptistes, per la paradoxa, per l'antinòmia, per l'aforisme, per l'impossible verbal i pel més enllà del llenguatge lògic i denotatiu que és l'espai desconegut per on transita la via sacra de la poesia.

Dotat d'una capacitat fora mida per a la sensualitat, els seus versos són probablement els instruments més eficaços que mai haureu tingut a les mans per poder palpar i olorar els somnis, per fer presents les formes més perfilades i resplendents que romanen, inèdites, en les estances més oblidades de la ment i transformar-les finalment en matèria viva.

En un “intent de poètica” que Maicas inclou “a peu d'obra” del seu poema *Autoretrat en obres* enumera alguns dels motius recurrents en la seva obra: “els sentiments, i

les destrosses, que generen la vida i la mort, les urgències de la carn, (...) el compromís amb la meva terra i la meva llengua”.

Són la terra i la carn substància extensa; dissoltes, a vegades, l'una en l'altra; aplevades; totes dues amb el seu pes i les seves llums; a vegades perllongament, mirall recíproc; sempre causa d'amor. És la lírica del món natural, de la seva vitalitat, però també del paisatge dels homes que l'habiten i hi van deixant el seu rastre amb una antiga càrrega de somnis, de dolor i de coratge, un paisatge que s'està esvaint i ens va deixant sense infància i sense futur.

Hi ha, en la poesia de Maicas, dos temes que travessen i mesuren la vida: l'erotisme i la mort. Ambdós es neguen i es freturen mútuament. Un és la voluptuositat i la transgressió; apunta cap a una acceptació profunda i lleial de l'animalitat i mena a un coneixement infal·lible i més legítim que el propi raciocini. L'altra, la mort, és el buit inaprehensible en la pròpia mort o l'absència dramàtica i dolorosa, l'elegia, en la mort de l'altre. L'escriptura és doncs el territori entre la certesa de la mort i la temptació de la vida. La vida és, fatalment, territori de la mort. La vida és un vidre trencadís.

Maicas ha cercat sempre la intensitat, diu el que ha de dir amb expressió sentenciosa i amb paraules cisellades i fulgurants, com objectes màgics.

No se li coneixen concessions ni autocomplaences.

Pere Bonet

Els poemes pertanyen als poemaris: *Viatge al cor*. Palma: Les edicions de Bitzoc, 1997. *Autorretrat en obres*. Palma: Perifèrics, 2009. *Natures mortes*. Palma: Perifèrics, 1999. *La terra borda*. Palma: Baltar & Associats, 2004. *Crement les paraules*. Palma: El Tall editorial, 2007.

ÀLBUM

Ni els batzerars dels ombrívols callarissos no escarrinxen més la pell que els records. Tenim un passat de baumes i olors, de llocs d'amor on els cossos han esquinçat la geografia, de noms i carrerons confidents dels nostres desitjos més calents. Tenim un àlbum de carícies que han envellit com un rostre ruat pels anys i l'acció dels torrents i les ventades gregals. La passió ha quedat esmicolada en cada racó on les mans han ensalivat els nostres sexes sota llunes de cotó. I les fotos ja no ens commouen.

(De *Viatge al cor*, 1997)

AUTORRETRAT EN OBRES

Incombustible la meva carn de salamandra,
que és essència i substància, no pas cos de bèstia,
reclam el dret de caminar sobre les brases i no encendre'm.

Sempre viva condemnada al càstig de la perpetuïtat
efímera, ensofrada d'ocres la falç, desitjo la mort cent vegades,
i mil si dos necessari, abans de ser flor en ram de monja.

Per l'horitzó, vers el safrà estigi, s'allunya la remor dels batecs.
No és pas fàcil sobreviure dels colors de la fosca,
ni nodrir-se de les aromes que el vent injecta als fonolls.

Sóc el far que de nit a llur raig atreu el tall dels esculls
perquè les proes s'estimbin en els caires. Ones de salmorra
per guarir els silencis, les mirades, les paraules sordes.

Fou l'origen dels meus dies l'estel del musculós aiguader.
D'aleshores ençà, totes les meves nits són teves i cap somni
no em pertany. En el destí, la bona dissort mai no m'abandona.

(D'Autorretrat en obres, 2009)

MUTACIONS

No esdevindrà sofre l'encens,
ni l'esperit de cremar aigua
beneïda. Sota les dovelles
de marès de la capella, no
esdevindrà sagrament el salm
que fa ballar els bancs
de l'església, ni falda
tavellada la negra sotana.
No esdevindrà la flastomia
paraula de déu, ni el tel
del sagí flassada, ni estola
la corbata. No esdevindrà
sorell d'escata el moc, ni
el gall, gallet, ni polla
la lloca, No esdevindrà
miracle l'acte de l'home.

(De *Natures mortes*, 1999)

CARTES DE NAVEGACIÓ DELS MARS DEL SÀHARA (fragments)

Crancs nòmades desplacen vers
el passat, la geografia dels continents.

*

A l'oasi, restes del naufragi
d'una caravana de mercaders de coral.

*

A la superfície del miratge cristal·lí,
una flota a la ronsa de dromedaris.

*

A redós del foc, naufrags que s'establiren en els límits
de la llegenda.

*

Envolten el Sàhara litorals volàtils.
Il·lusions òptiques que encisen els timoners.

(D'Autorretrat en obres, 2009)

BOTÍ D'ESTIU

Tot allò que he furtat als naufragis
aliens. Les despulles que les tempestes
han depositat sobre els esculls.
Les runes que les ones
han espargit sobre les roques.
Restes que a la deriva
han seguit el rumb dels corrents
que s'aboquen a les arenes de les platges.
Fustes i canyes que l'aigua i la sal
han amarat. Trossos de cos que suren
en un mar avesat a les derrotes.
Llaüts, pasteres i betes que ha cedit
els costellams al silenci intacte
de la fondària. Cordes i capcers
que s'han fet escàpols a l'esclavatge
d'àncores i ferretons. Arrels
que han defugit incendis
d'altres continents, tot cercant un pam
de costa on ajaçar llurs somnis.
Lladre de les destrosses,
he esdevingut constructor d'obres
d'efimera voluntat, peces
que guarden el secret de llur primitiva
vida, fragments que conserven el tacte
d'altres pells, les mirades d'altres ulls.
L'objectiu de la tasca és salvar
la seva ànima de l'última,
absoluta i definitiva mort.

(D'*Autorretrat en obres*, 2009)

EL RIU DE PARÍS

Fóra el corrent del riu
bon llit per estalviar sacrificis
a la terra, que l'argila
no tova els cossos com l'aigua,
ni els desfa, ni n'espargeix
els trossos per les ribes.
Fóra el riu bon fossar per als poetes
que busquen en el sotabosc
les prostitutes més grolleres,
les que cobren cent francs
per un francès de gargamella
i s'empassen fleuma i esperma
amb un glop de beaujolais novell.
Fou el riu de París Aqueront
de Celan, amb Caront al timó
de la gavarra, vers el regne
de les ànimes que suren
en el canal. És el Sena
punt i principi, llibre de morts,
poema.

(De *La terra borda*, 2004)

D'HORABAIXA AL VARADOR

Asseguts sobre el marès corbat de l'escar,
veiérem pondre's el sol
a l'altra part de les roques. L'embat es calmà.
El silenci
entrà dins nosaltres
com entra la fosca dins el cor de les barques.
Teníem tota la mar per endavant.
Tota una vida d'ones. I a l'horitzó, la ignorada certesa
dels temporals.

(D'*Autorretrat en obres*, 2009)

L'HOME QUE MIRA PASSAR EL VENT

Cofa la seva testa de cendra
un capell de palmes,
encintades les ales de dol,
llevants a prendre el vol
vers l'espai perdut de la mirada.
Té en els ulls la cavitat
del silenci i el naufragi
d'una vida que s'enfonsa
en la fondària del temps.
Blavegen les arrels de les mans
sota la transparència de la pell,
hams esdevenen les ungles
envernissades de fum
i el tacte recorda l'aspror
del desig, quan els seus dits
furgaven genives i clenxes.
La memòria l'ha deixat a mercè
del vent, indefens per afrontar els rostres
que l'assetgen dins la capsa de cartró
on descansa la seva nissaga,
escrutant el firmament obscur
de la tapadora, que només s'obre
per inhumar el retrat d'un parent difunt.
L'infinit no és, ara mateix, més ample
que el pedrís des d'on esguarda,
assegut, el fil que sosté l'univers.
Un tros de terra és l'origen del destí.
Pols d'un cos que escampa l'oratge.
Elegirà el congost vers la fosca
quan s'encenguin els fanals.

(De *La terra borda*, 2004)

CREMEN LES PARAULES (XXXII)

En algun indret del teu cos
m'espera la pluja,
i jo esdevindrè torrent. No hi ha innocència
en el traçat del llit, car de tota la geografia
que fins desguassar al delta l'espera,
elegeix el trajecte més tort,
buscant sempre l'itinerari més baix
per abastar el nivell inferior. Res no associa
l'avidesa del cabal. La concupiscència
és àmplia, i la plenitud, fugaç:
un espasme entre dues convulsions.

(De *Cremen les paraules*, 2007)

SIDI BU-SAID (I)

T'esperaré a mitjanit
vestida de somnis.
No despertis la fosca
amb el so de la baula.
Travessa'm la pell
silenciosament,
com la fulla de la falç
sega el farratge.

(D'*Autorretrat en obres*, 2009)

RICARD MARTÍNEZ PINYOL

Ricard Martínez Pinyol

Tortosa, 1959

Gravador i professor d'educació plàstica i visual, ha combinat la feina d'estampació amb la de creació i n'ha deixat testimoni en diferents exposicions i premis d'obra gràfica original fins l'any 2000.

En l'intent de conciliar art i paraula realitzà en edició privada els llibres d'artista *Espais* (1995), de fotografia i poesia, i *Interval* (1996), de poesia i gravat. Aquest darrer va rebre un dels premis d'ajuda a la creació que concedeix la Fundació Pilar i Joan Miró.

Els darrers anys s'ha dedicat més intensament a escriure. En la seva poètica s'interrelacionen el pensament i la musicalitat de la paraula amb una curiosa recerca de la plasticitat en les imatges.

Ha publicat els llibres de poesia *Les aigües secretes* (Palma: Editorial Moll, 1997), *Abelles i Oblit* (Palma: Leonard Muntaner, 2006), *La verdor i l'absent* (Lleida: Pagès editors, 2008) i *La inspiració i el cadàver* (Palma: Editorial Moll, 2011), que ha estat Premi Mallorca de Poesia 2010.

“... d'improvís m'apropo a la nou de l'ésser. Aprenc a connectar, ...”

“Escolto el degotís de la vida, el bufit de les imatges damunt l'aigua...”

“En el text les imatges són sons que floreixen o es corglacen, llocs o idees que s'emmirallen dins d'un espill, degoten, s'arraïmen o es moren.”

(fragments de *La inspiració i el cadàver*)

Per a D.G.

Un lleu perfum, una escalfor serena
s'eleva del seu pit i, com el gest
d'una rosa, respira sota la mà
lenta que cerca el centre del seu cor.

No comencen així tots els anhels,
els somnis més bonics, i les angoixes?

(Inèdit)

CASCALLS, PENES I ROSES

On va qui torna
amb malesa vestit
i gebrat viu
imaginant el món
tan indefens?

Com muden el cor
tan indecís,
el vespre i l'altre
de tenebra damnats!

Són ara l'àngel
i l'excés un bell joc
mig oblidat,
i l'abella, l'absent
motiu que torna?

No és somni ni parany
si inquieta liba
i invisible volta
cascalls, penes i roses.

Els ulls, flaire de pluja,
la sang, corrent sagrat,
i el cel, l'èxtasi
i el brunzit.

No sents l'ignot
també dins teu,
glop d'univers,
al més obac de l'ànima?

(Inèdit)

LA SURGÈNCIA

Veig les clivelles de la pell de la mà tacades de tinta, semblen les entalles d'un gravat a l'aiguafort. Com l'escorça de l'arbre mostro els senyals dels anys sobre la pell. Les mans són arbres que creixen parells sense témer la pesantor del món o l'aspror d'algunes coses.

Una mar enfosquida batega com la sang dins les venes. Emmascarats, els dits sostenen la ploma que vessa paraules que encara no existeixen. Les paraules són com troncs deixats anar dins un riu no tan negre com la tinta. Hi ha paraules que baixen de la muntanya de la pena, són sons que degoten d'una glacera molt antiga o que emergeixen d'una surgència fins ara absconsa. Són sentiments i paraules que desgasten el granit o cremen en els ulls. Hi ha rius que només pot escriure la tristesa. Hi ha avencs, dolines i cavernes que nodreixen ullals cristal·lins, però la deu inesgotable és la que prové del broll que allibera el cor.

(Inèdit)

L'OBERT

Sento dins del cervell el vaivé de les marees i contemplo un cel dolç i abandonat que va dessagnant-se. La vida es mira en l'espill negre de la mort. Quasi palpable, fulgura l'obscuritat enmig l'obert. S'aneguen l'udol i la por en la blancor de la pàgina. Només la paraula crea i veu. Avanço com l'aigua sobre la llera del silenci, sobre les pedres falbes que el llim ha cobert de son i de no-res i guaito les resplendors de la tarda sotmeses al lent passar dels núvols i les hores. El color és llum i en la llum s'abranda de vegades l'ànima. Ulls i mans desarrelen les ombres i l'aroma d'un enigma perfuma l'esvaniment d'allò que va néixer per morir. Una sedosa seducció reviu dins les pupil·les de l'ésser el secret, la beutat i el ver.

(Inèdit)

ESCRIT EN EL MUR DE L'ERMITA DE XANG

Versió d'un poema de Du Fu

És primavera a les muntanyes.
He vingut sol al teu encontre.
Entre els cristalls silenciosos
l'eco de les destrals que talen arbres.
Els torrents encara glaçats.
El sender cobert de neu.
Sota un sol indecís arribo
a la teva cabana, entre dues roques, penjada.
Res no demanes ni res no esperes.
Amb prou feines si veus l'halo que t'embolcalla,
vaga llum d'or i argent. Mansoi
com els cérvols que has ensinistrat
a oblidar el camí de retorn,
ser com tu, flotar,
bot sense rem, a la deriva!

(Inèdit)

ARBRES

Anit els vaig escoltar: eren els arbres xiuxiuejants. Entre el fullam i les branques hom podia llegir estranyes resplendors com caràcters tipogràfics il·luminats. Arrenglerats en fila índia i després conformant un cercle, els arbres dansaven contra la transparència nocturna, sabedors del que nosaltres no dèiem. Anelles d'argent els encerclaven l'albor i, sideral, la saba ascendia als cimals més alts. Bells cal·ligrames talment com eixams verbals o fins cabdells daurats deixaven entrellegir desdibuixades frases sobre el llençol negre del cel. Vaig pensar que no fos una al·lucinació, un parany mental o la manera com l'oníric intentava comunicar-se amb mi.

(De *La inspiració i el cadàver*, 2011)

CAÇADOR D'OBLITS

Perdut pels fondals de l'aire m'arrecero dins del blau del
jorn que mor, en el fil amb reflexos d'or que fendeix la
terra calenta. Burell com un llop sense fat udolo a la lluna,
bracejo inútilment ran de l'escull, bado com una granota i
a trenc d'alba ja em creixen pestanyes i èlitrés.

M'he fet un arter caçador d'oblits també dins l'advers.
Escolto el degotís de la vida, el bufit de les imatges damunt
l'aigua, tinc fred al cor i de tant nedar m'han crescut aletes
als peus. Fetiller del silenci i d'altres sons bussejo cap al
sol; guardo a la boca un glop de llum i un mos d'aigua.

(De *La inspiració i el cadàver*, 2011)

L'ERA I EL TEMPS

Una mà invisible obre la porta d'un paisatge riberenc, d'una vall on l'aire esfilagarsa el fum de les fogueres que ha encès el pagès. Aquesta és la mateixa mà que obre l'espill verd fosc de tolles i bassis, la que desclou el bec del falcó, buida el canó de les ales al tudó i mira els portells d'un altre paisatge interior.

Ni fòssils, ni mals camins, ni romegueres, ni argelagues, ni femta. Puja on xiula el vent quan els núvols van entrant pel serrat. Joga sota la carrasca, arrelat allà on l'arrel és rel de teix, arrel de pi o de boix grèvol. Puja dalt de l'olivera, fes-te canya, fes-te riu, fes-te samaruc o cadenera.

Quan passàvem pel barranc he vist una rabosa que esbossava un somriure. Pessigo un brot de frígola, l'ensumo i me'n deixo unes fulles a la boca. Passo gust amb la bona olor que fa el tarongerar, miro de besllum el tapís xop de rosada que l'aranya teixeix i espio com els borinots s'estavellen contra les cadires i les flors. Em plau glopejar l'aigua acabada de treure de la cisterna i menjar-me el teu clatell a besos, els teus ulls d'erm de mar, de cel de tempesta.

(De *La inspiració i el cadàver*, 2011)

L'ILLA ENTINTADA

La mà passa per damunt la badia de Pollença, per damunt el llogaret d'Olors, per damunt les ones i els colls de mar que circumden l'illa. La mà passa ran de la ratlla que assenyala la rosa dels quatre vents, a contralínia dels primíssims solcs que dibuixen uns núvols, a contratalla de la negror de la garrofa o el fil de pescar d'un home assegut al roquissar. Vora els marges bisellats i amb el palmell empolsinat de blanc netejo les ombres clares del dibuix.

La mà sobrevola Biniraix, Binifauvell, Es Canar, Ariany, Aireflor, Son Verdera... La mà sobrevola garrigues i bosquets, alqueries, comellars, cingles, llindes i termes: o, el coll de Mortitx, les muntanyes de Ternelles, el pla de Cúber, el cim del Galatzó, el barranc de Coanegra, Sa fosca, Punxuat, Castellitx, Randa, les penyes de Lluc, les vinyes de Binissalem, el castell d'Alaró... La mà passa per damunt d'antigues cases de neu, clastres, jardins secrets i cales lluent i encalmades.

(De *La inspiració i el cadàver*, 2011)

DETALL RERE DETALL

El cervell construeix ponts, enllaços, sinapsis que encenen insectes entre la malesa, zones perdudes memòria amunt: estanys pudents, llacs somiosos d'aigua plata. De vegades les formes es perceben com en un doble mirall: hi ha un llenç o un rompent, un besllum del que s'esfuma. Encara tot per fer, seqüència rere seqüència, intuïm un riu silenciós de magmàtiques correspondències.

(De *La inspiració i el cadàver*, 2011)

RHODAH MASHAVAVE

Rhodah Mashavave

Harare, Zimbabwe, 1979

Periodista, majoritàriament en llengua anglesa, guanyadora del premi per a joves periodistes de Zimbabwe, que li fou atorgat quan portava tres mesos treballant al *The Daily News*. Compta amb deu anys d'experiència en mitjans de comunicació de grups diferents (*The Financial Gazette*, *The Daily News*, *The Standard*, etc.). Ha estat Portaveu de Premsa i Relacions Públiques del Movement for Democratic Change (MDC), principal partit de l'oposició, i destaca la seva tasca a la WIPUSU (Unitat de Suport a les Dones que es dediquen a la Política).

El seu suport no violent a aquests moviments li comportà la persecució per part del règim de Robert Mugabe i l'empresonament el 2002 i, també, el 2003. És una apassionada de la política, la democràcia, els drets humans, els drets de la dona, les qüestions africanes i ho ha continuat essent malgrat haver hagut de fugir el 2005 de Zimbabwe, a causa de la vulneració continuada de la llibertat d'expressió i de la repressió a què s'ha vist sotmesa.

El seu suport no violent a aquest moviment li comportà la persecució i l'empresonament el 2002 i, també, el 2003. Havia destacat la seva tasca dins la WIPUSU (Unitat de Suport a les Dones que es dediquen a la Política).

A l'exili, ha continuat els seus estudis i la seva carrera professional. Compromesa en la recerca sobre dones immigrants i sobre la situació de les periodistes a Zimbabwe, els temes que li interessen per damunt de tot són els que tenen a veure amb aspectes socials, quasi sempre referits a les dones.

Rhodah Mashavave ha viscut a la ciutat alemanya de Darmstadt (2005-2007) i a la ciutat italiana de Grosseto (2007-2009), en el marc del programa de la xarxa de ciutats refugi ICORN. Des del mes d'octubre de 2009, viu i escriu a Palma, on continua la seva tasca periodística en mitjans digitals del seu país d'origen i en premsa local de Mallorca. Actualment, col·labora al *Majorca Daily Bulletin* i, esporàdicament, al *Diari de Balears*.

Rhodah Mashavave és la primera escriptora que Palma acull dins el Programa *Escriptor Acol·lit* del PEN Català, programa que s'inscriu en la xarxa Internacional de Ciutats Refugi (ICORN) i rep el suport de l'Ajuntament de Palma a través de les Àrees de Benestar Social i de Cultura.

Traducció de l'anglès al català dels poemes i del text Records
de Nadal: Úrsula Fontana Ibáñez

Traducció de l'anglès al català del text Carta a Rudo: Daniel Coromines

CHRISTMAS MEMORIES

Christmas day is the most celebrated day on this continent and many people enjoy it in different ways and it's around the corner. Christmas lights are already burning as many anticipate the day. Christmas is a Christian holiday celebrated every year on 25 December and it commemorates the birth of Jesus Christ, the day has been commercialised across the world that it has become one of the biggest money spinners ever.

As I grew up in Zimbabwe most of my Christmas memories lie there and it is hard to erase those precious memories. Weeks before Christmas after grown ups had received their salaries and bonuses they would buy large amounts of groceries for the special day. They bought basic food stuffs like flour, sugar, tea, powdered milk, biscuits, jam, rice, and other commodities. By this time, families would have stocked up food in large quantities and would be transporting supplies to the rural areas, where they would party for more than a week with friends and relatives.

Even if some families could not afford to buy some luxuries like cakes, chocolates, pastries and sweets they would still have them. Neighbours, relatives, and friends would share their food generously. All people were equal during Christmas as it was time to give and love. There was abundance of love not for individual gifts but for the whole extended family. Even an uncle who was supposed to be nasty or to be feared would even pull a surprise by bringing a live chicken to make everyone happy.

When I was a teenager many members of my extended family brought a lot of bread and we had a good laugh about it because it got stale. We could not eat it all. Food was in abundance. I remember when my family went to the village;

RECORDS DE NADAL

Ben aviat serà Nadal, el dia més celebrat a tot arreu del continent europeu. I la gent ho celebra de maneres molt diferents. Els llums de Nadal ja comencen a encendre's, anticipant-ne la data. Nadal és una festa cristiana que se celebra el 25 de desembre i que commemora el naixement de Jesús. Amb el temps, s'ha fet un negoci d'aquesta data i s'ha convertit en un dels dies de l'any en què es gasten més diners.

Durant la meua infantesa, vivia a Zimbabwe i gairebé tots els meus records de Nadal són d'allà; és molt difícil esborrar aquests preciosos records. Unes setmanes abans de Nadal, quan els adults ja havien cobrat els sous i les pagues, començaven a comprar grans quantitats de provisions per al gran dia. Compraven aliments bàsics, com ara farina, sucre, te, llet en pols, galetes, melmelada i arròs, entre d'altres. Per aquelles dates, les famílies ja havien comprat tot el menjar i el portaven a les àrees rurals, on celebraven Nadal amb amics i parents durant més d'una setmana.

Fins i tot les famílies que no es podien permetre grans luxes com pastissos, xocolata, pastes i altres dolços acabaven per tenir-ne. Els veïns, els parents i els amics sempre compartien el menjar. Tothom era igual per Nadal, ja que era una data per compartir i estimar. Regnava l'amor en tota la família. Fins i tot algun oncle d'aquells que tothom considerava desagradables i a qui tothom temia sorprenia la família portant un pollastre viu per aconseguir-los a tots.

Un Nadal, quan encara era una adolescent, molts membres de la meua família van portar pa i vam acabar rient molt, perquè al final es va fer dur i no ens el vam poder menjar. Sempre en sobrava, de menjar. Encara

I got to know my large extended family. There was a strong tradition in most households of hosting extended family gatherings at the end of the year. Indeed it was a special time for families to renew their feeling of kinship. That made the day so different and special from other festivals or holidays.

It was time to socialise and to network with relatives and friends. Like most Africans, Zimbabweans like to have good parties in December. We danced a lot. Radios would blare out the latest tunes, young and old people would dance to the rhythm of the music.

Christmas celebrations in Zimbabwe could be equated to Thanksgiving Day in America. On Christmas day we went for a morning service at the church, we sang and prayed. It was very important to go to church and celebrate the day. Most Zimbabweans are Christians.

The special menu of the day was not a turkey as the Americans but chicken. The chicken could be cooked in different ways, like roasted, fried, stewed or stewed peanut butter sauce and it would be accompanied with rice.

Some families would slaughter cattle or goats to celebrate the day but chicken and rice was the most important meal.

Christmas in Zimbabwe is celebrated during the rainy season and many expect the rains on this special day. Then many said rains were a particular blessing from God. It was weird to celebrate Christmas without the rains just like many countries in Europe expect snow on the day.

recordo quan la meva família anava al poble; així va ser com vaig conèixer tots els meus parents. Reunir a casa tots els membres de la família al final de l'any era un costum molt arrelat. De fet, era el moment en què les famílies renovaven el sentiment d'unitat i això feia que fos un dia molt especial i diferent de la resta de festes i vacances.

Era el moment per socialitzar amb la família i els amics i unir-se encara més. Com molts africans, a la gent de Zimbabwe també li agrada celebrar grans festes al desembre. Ballàvem molt: a la ràdio sempre posàvem les cançons de moda amb el volum molt alt i tant els grans com els joves ballàvem amb el ritme de la música.

La celebració de Nadal a Zimbabwe es pot comparar amb el dia d'acció de gràcies als Estats Units. El dia de Nadal anàvem a l'església al matí, cantàvem i resàvem. Era molt important anar a l'església i celebrar allí aquell dia tan especial. La majoria dels zimbauesos són cristians.

El menú especial per al dia de Nadal no és el gall dindi com als Estats Units, sinó el pollastre. El pollastre es pot cuinar de moltes maneres diferents: rostit, fregit, estofat o amb salsa de mantega de cacauet i sempre s'acompanya amb arròs. Algunes famílies maten cabres o algun animal del ramat, però el pollastre i l'arròs són els aliments més importants d'aquest dia.

A Zimbabwe, Nadal se celebra durant la temporada de pluges i sempre s'espera que ploqui durant aquest dia tan especial. De fet, molts diuen que la pluja és una benedicció de Déu. És molt estrany celebrar Nadal sense pluja, de la mateixa manera que molts països europeus esperen que hi hagi neu.

For young kids it was also a day they showed off their Christmas clothes which had been bought especially for that day. It meant a lot for me and my siblings so my father did his best in providing us with new clothes for Christmas.

In the villages, children would play games around a big fire beating drums or singing while adults had their own gatherings. After the sun sank in the west, Christmas would be officially over.

I have only memories of that kind of Christmas.

LETTER TO RUDO

Dear Rudo,

I thought you would not write back soon. Thank you for your letter. Your touching letter brightened up my dull day. When the postman rang the bell I was reluctant so I took my time as I was not expecting any letter. At the moment I have nothing pleasant to look forward to. My dream of becoming a successful journalist is slipping away. I had a dream of becoming a famous journalist and of travelling around doing my work. Hey, it seems the sun is not shining anymore on that dream.

Since completing my studies two years ago I have been freelancing, writing for nobody in particular. That's the hardest part; big newspapers seem not to notice me at all. Maybe I should give up and switch to another profession like other women, and make some money while at it. Whenever I go for interviews, it's almost the same story, "You do not have experience, you are yet

El dia de Nadal, els més petits estrenaven roba que s'havien comprat especialment per a aquella data. Això significava molt per a mi i per als meus germans i per això el meu pare sempre s'esforçava per comprar-nos roba nova.

Als pobles, els nens jugaven al voltant d'una gran foguera, tocant els tambors i cantant mentre els adults parlaven. Nadal s'acabava oficialment quan el sol es ponia a l'oest.

Aquests són els meus records de Nadal.

(publicat a *Diari de Balears*, 31/12/2010)

CARTA A RUDO

Estimada Rudo,

No esperava que responguessis tan aviat. Gràcies per la teva carta. M'ha emocionat i ha portat una mica d'alegria a aquest dia tan gris. Quan el carter ha trucat al timbre no tenia ganes d'anar a obrir i m'he pres el meu temps, ja que no esperava cap carta. Ara mateix no trobo res d'esperançador que m'empenyi a mirar endavant: el meu somni de convertir-me en periodista m'està fugint de les mans. Somiava convertir-me en una periodista famosa i viatjar amunt i avall fent la meva feina. Però ei, sembla que el sol ja no brilla més damunt d'aquest somni.

Des que fa dos anys vaig acabar els meus estudis, he estat treballant pel meu compte, sense escriure per a ningú en particular. Aquesta és la part més dura; els grans diaris semblen no adonar-se gens ni mica de la

to make it, you are too young or even you are a woman, you will make it someday. We will call you.”

But where do I gain experience from if I am continuously denied the opportunity to experience it. I constantly ask myself that but I do not get the answers. These questions arise from my emotions.

I am a frustrated soul Nothing seems to be working out. At times I feel like a dog that has been hit by a big truck but still determined to die at home. As if that is not enough, I broke up with Kudakwashe, my boyfriend for the past two years. I was not happy in the relationship. He failed to understand my situation. He only wanted a wife, not a journalist. He never cared about my dream career. Believe me, Rudo, as much as I hate it, I am better off on my own. I have enough problems to worry about. Besides, I need to come to terms with myself before I can attempt to be part of someone’s life. I just do not find it fair as I am preoccupied with defining my life, which is my major concern at this moment.

As you know my world revolves around journalism and that means a lot to me. When I completed my degree in journalism, I thought it would open doors to new opportunities. To this day, I stare at the certificate, what a wonderful testimonial! I find myself admiring all the passes and distinctions I got. But I cannot bear the pain I go through when I look at it and I just hide it away in the drawer. Sometimes I even cry.

meva existència. Potser hauria de rendir-me i canviar de professió com fan altres dones, i pensar a guanyar una mica de diners. Cada cop que vaig a una entrevista, pràcticament sempre torno a viure la mateixa història: “no tens experiència, has estat a punt d’aconseguir-ho, ets massa jove o ets una dona, algun dia ho aconseguiràs. Et trucarem”.

Però on se suposa que l’he d’aconseguir, l’experiència, si contínuament m’és negada l’oportunitat de treballar? No deixo de fer-me preguntes d’aquesta mena, però mai no tinc manera de respondre-les. Es tracta de preguntes que em neixen directament de les emocions.

Sóc una ànima frustrada i res no em surt com voldria. De vegades em sento com un gos atropellat per un camió enorme, que tanmateix encara persisteix en la voluntat de morir a casa. I com si amb això no n’hi hagués prou, he tallat amb en Kudakwashe, la meva parella des de fa dos anys. No estava satisfeta amb la relació. Ell no era capaç d’entendre la meva situació; l’únic que volia era una dona, no pas una periodista. No l’importava gens el meu somni professional. Creu-me, Rudo, per més que ho detesti, estic millor ara que faig vida pel meu compte. Jo sola ja tinc prou problemes de què preocupar-me. A més, necessito posar ordre en la meva vida abans d’intentar ser part de la d’algú altre. No em semblaria just fer-ho mentre estigui ocupada tractant de definir la meva vida, que és la meva prioritat ara mateix. Tal com saps, el meu món gira entorn del periodisme i això significa molt per a mi. Quan vaig acabar els estudis de periodisme, creia que això m’obriria les portes a un munt de noves oportunitats. Fins ara, quan miro el meu certificat penso: quina cosa més meravellosa! Em descobreixo admirant totes les notes i distincions que he obtingut al llarg del temps, però no puc suportar el dolor d’haver-ho d’abandonar tot altre cop dins el calaix. De vegades fins i tot ploro.

I am on the verge of giving up my dream job. Being unemployed is so painful and demeaning, especially when I think of how I worked hard to obtain the degree. You will admit that life was not easy as we could hardly afford to buy decent meals

But we soldiered on and you taught me a lot of lessons as we grew up together. You shared your clothes with me and you sew most of them for me, for free. That is what friends are for.

I have vivid memories of the days we enrolled for college – we had no fancy clothes, no money for basic school materials and we went for lectures on empty stomachs but we laboured on regardless of all these set-backs.

Insecurity and uncertainty with our future haunted us

As fees would be hiked anytime, the government would make decisions without consulting students. For those three years in college we tolerated the pain of not having enough food, learning materials, fashionable clothes, and money.

But hope for a better life after college gave us more energy to even study harder.

Life was tough but we just kept hoping that things would get better if we passed with good grades. Indeed hard work was rewarded and we passed our final examinations. I was so confident that I would get a job soon after graduating. Today that dream is still to be fulfilled.

When I have sleepless nights I ponder on how to get out of this situation. I need a job that's what I am asking for.

At night I gaze at the stars in the dark sky searching for inspiration. I look to the high heavens and invite them to intervene. At times when I am sleeping I dream while I am working for a big newspaper, where I am happy, carefree, and successful only to realise that it is just a dream in the morning. That's what I call a rude awakening to reality. Especially when I wake up to the shouts of women vendors selling brooms down the dusty roads of our neighbourhood. The women shout "Mitsvairo! Mitsvairo! Yauya". I get angry with them, when they wake me up from a lovely dream, at the same time I can

Em trobo al límit de renunciar a la feina dels meus somnis. I és que estar a l'atur és tan dolorós i degradant, sobretot quan penso en tots els esforços que he hagut de fer per obtenir la llicenciatura. Admetràs que la vida no era fàcil quan amb prou feines en teníem prou per a comprar aliments decents, però tiràvem endavant malgrat tot i tu no deixaves d'ensenyar-me coses a mesura que juntes anàvem creixent. Comparties la teva roba amb mi i la majoria de vegades la cosies també per a mi, a canvi de res. Els amics hi són per a això. Tinc vivíssims records dels dies en què vam entrar a la universitat —no teníem roba bonica ni diners per al material acadèmic i anàvem a classe amb l'estómac buit, però ens hi escarrassàvem fort malgrat tots aquests impediments.

La inseguretat i la incertesa del nostre futur ens perseguíen. A mesura que les taxes no paraven d'augmentar, el govern prenia decisions sense consultar-les mai als estudiants. Durant els tres anys a la universitat vam tolerar el dolor de no tenir prou menjar, ni material d'aprenentatge, roba a la moda o diners.

Això no obstant, l'esperança d'una vida millor després de la universitat ens proporcionava energia per a estudiar encara més. La vida era dura, però seguíem creient que les coses millorarien si ens en sortíem a superar els exàmens finals. Confiava molt a trobar una feina després de graduar-me. Avui encara és hora que acompleixi aquest somni. Les nits en què no puc dormir rumio sobre com escapar d'aquesta situació. Necessito una feina; això és tot el que demano.

De nit miro el cel fosc i estrellat buscant-hi inspiració. Miro els cels, tan amunt, i els convido a intervenir. De vegades, mentre dormo, somio que treballo per a un gran diari, estic contenta, res no m'amoïna i les coses em surten bé, però al matí no em queda més remei que assumir que es tracta d'un somni. Això és el que jo anomeno una dura manera de tornar a la realitat. Especialment quan em desperten els crits de venedores d'escombres passant pels camins plens de pols del nostre

not help it, I admire and envy them for their sheer resolve. They try to do something for themselves and their families. Although their work is hard and the returns are meagre, they try at least to make a living out of it. I watch them carefully now, hoping to see where they draw their energy and hope. I think they have hope in their efforts. They do not sit around and moan nor seek comfort in dreams like me. Last week, I went for an interview at the weekly newspaper, The Stars. The newspaper is recruiting more reporters because they are opening new branches around the country. What a day!

On the interview day, I woke up in great spirits. The sky was cloudless and beautiful. And I was just a happy soul looking forward to a happy and great day. I woke up early to avoid transport problems to the city centre. As usual there was no fuel, and as a result there were few buses on the road. As you know people jostle to go to work. The public rank marshals make it worse by asking for bribes to cut winding queues. So I woke up early to avoid the pushing, shoving, shouting, and swearing as people scramble to get into the bus for work:

As luck would have it, I got transport from one of our neighbours and managed to arrive early for the interview.

I was so excited and confident that I would get the job. I waited patiently for more than three hours for my turn to be interviewed. Something didn't seem right. A little later, I learned that there was someone who was supposed to be interviewed before me but he came late. He only showed up at midday.

veïnat. Les donen criden “Mitsvairo! Mitsvairo! Yauya”. M’enfado amb elles, perquè em desperten d’un somni tan bonic, però al mateix temps no puc evitar admirar-les i envejar-les per tota l’empenta que tenen. Intenten fer alguna cosa per a elles mateixes i per a la seva família. Encara que la seva feina és dura i els ingressos escassos, almenys intenten sortir-se’n amb el que tenen. Ara les observo amb atenció, esperant descobrir d’on és que treuen l’energia i l’esperança. Crec que tenen esperança en el seu esforç. No seuen a qualsevol banda lamentant-se ni busquen confort en els somnis com faig jo. La setmana passada, vaig anar a una entrevista per a un setmanari, *The Stars*. Estan contractant més periodistes perquè obren noves sucursals arreu del país. Quin dia!

El dia de l’entrevista, vaig despertar-me de molt bon humor. El cel era clar i bonic, i jo no era més que una ànima alegre amb ganes de viure un gran dia ple d’alegria. Vaig despertar-me aviat per tal d’evitar problemes amb el transport al centre de la ciutat. Com de costum, faltava combustible, de manera que hi havia pocs autobusos a la carretera. Ja saps que la gent es baralla per poder anar a treballar. I els oficials d’ordre públic encara ho empitjoren més en demanar suborns a la gent a canvi de deixar-los saltar les llargues cues. De manera que vaig aixecar-me aviat per evitar les empentes, els crits i la suor de la gent lluitant per aconseguir entrar a l’autobús que els havia de dur a la feina: afortunadament, vaig aconseguir que un dels veïns em portés amb ell i vaig arribar d’hora a l’entrevista.

Estava molt entusiasmada i tenia molta confiança d’aconseguir la feina. Però vaig haver d’esperar pacientment durant tres hores perquè m’entrevistessin. Alguna cosa no rutllava. Una mica més tard vaig saber que hi havia una persona que havia de ser entrevistada abans que jo, però que arribava tard. No va presentar-se fins al migdia.

“What arrogance!” I said to myself. Some people are not just desperate to get a job as me.

While I waited the secretary kept apologising for the long delay. By the time I went for the interview, my excitement and confidence were waning. But as I entered the boardroom of the first floor for the interview my Uncle’s reassuring words replayed in my mind: “Look into their eyes when talking just be yourself and you will be fine.”

As I entered into the boardroom I found five tired, boring, and old men waiting for me.

I wondered why they had not interviewed me first instead of waiting for the arrogant young man who came late.

I can not imagine what would have happened if I had come late for the interview. I am sure they would have carried on without bothering about my absence.

I thought to myself that maybe the young man knew someone at The Stars. He looked so happy when he arrived and the secretary quickly whisked him upstairs. I noticed from her body language, she behaved like this young man was an important person. I was not even offered a cup of tea or glass of water for those hours I waited for the interview.

Life is unfair Rudo. During the interview, the men kept apologising profusely but I questioned their sincerity. I suspected that the job was no longer available and I was convinced the interview was a mere formality. I was offered a seat in front of a desk facing them. Their curious eyes were fixed on me. As if to quench their curiosity, the first question was unleashed by the chairman, “How old are you?” I wondered why he asked that question as my age was stated in my application letter. “I am twenty-two.” I replied although it was a very annoying question since all of them were holding my curriculum vitae.

“Quina arrogància!” em deia. Hi ha gent que no està tan desesperada com jo per aconseguir una feina. Mentre esperava, la secretària no va deixar de disculpar-se per tot el retard. Quan finalment va arribar el moment de l’entrevista, el meu entusiasme i la meva confiança ja dequeien. Però en entrar a la sala de juntes del primer pis on es feia l’entrevista, les reconfortants paraules del meu oncle em van ressonar dins el cap: “mira’ls als ulls quan parlis i sigues tu mateixa; si ho fas així tot anirà bé”.

En entrar a la sala vaig trobar-hi cinc homes vells, avorrits i cansats esperant-me. Em preguntava per què no m’havien entrevistat primer a mi en lloc d’esperar el jove arrogant que havia vingut tard.

No puc evitar imaginar-me què hauria passat si hagués sigut jo qui hagués arribat tard a l’entrevista. Estic segura que haurien seguit endavant sense amoïnar-se per la meva absència.

Se’m va acudir que potser aquell jove tenia algun contacte dins el *The Stars*. Quan va arribar se’l veia molt content i la secretària ràpidament va acompanyar-lo escales amunt. A jutjar pel seu llenguatge corporal, ella es comportava com si aquell jove fos una persona important. A mi ni tan sols em van oferir una tassa de te o un got d’aigua durant les hores que vaig haver d’esperar per a l’entrevista.

La vida és injusta, Rudo. Durant l’entrevista, aquells homes no van parar de disculpar-se amb abundància, però jo no creia en la seva sinceritat. Sospitava que la feina ja no estava disponible i que l’entrevista era una mera formalitat. Em van oferir un seient en un escriptori davant seu. Tenien els ulls curiosos fixats damunt meu. Com volent calmar la seva curiositat, el president de la junta va deixar anar la primera pregunta: “quina edat té?” Vaig respondre, tot i que em semblava una pregunta gens respectuosa, ja que tots tenien el meu currículum entre les mans.

“So young!, At your age do you think you will be able to give us scoops and able to handle newsroom pressure?” asked the second man to my right.

“Age is nothing but a number and I feel that I am capable to deliver like any other reporter in the newsroom,” I answered looking straight into his eyes. I got so annoyed and irritated with the questions that I ended up blurting out what first came into my mind. I forgot all about protocol and fear of not getting the job.

“Well, well, young lady, we assume that you are not married as you do not have a ring on your finger, right? Do you intend to get married soon?” I got angry.

I felt uneasy and insulted by the questions. My mind went berserk searching for answers and, at the same time, I asked myself why I had to answer these questions because they were not relevant.

“Currently, I am not married,” I said slowly as I tried to control my twitching upper lip. I continued and asked, “But what does marriage have to do with writing?”

“Miss Moyo, I am sure you are curious to know why we are asking about your status. In the past we faced problems with married journalists. Do you intend to get married soon? Are you pregnant? If so, we will not be happy with that especially if you apply for maternity leave as soon as you start working,” said the fifth man.

Vipers uncoiled in my gut and I was as tense as an unsprung trap but I controlled myself and calmed down.

The whole interview concentrated on everything except my experience as a journalist. They did not even look at the published articles which I gave them. And they proceeded to ask me very silly questions. “Are you dating anyone? What are your weaknesses? What are your strengths? Do you like to travel?”

“Tan jove! Està segura que amb l’edat que té serà capaç de portar-nos primícies i de suportar la pressió de la redacció?” va preguntar el segon home a la meva dreta.

“L’edat només és un número i em sento capaç de treballar com qualsevol altre periodista de la redacció” vaig respondre mirant-lo directament als ulls. Vaig enutjar-me i irritar-me tant amb les preguntes que em feien que vaig acabar deixant-los anar el primer que em passava pel cap. M’havia oblidat de tots els protocols i de la por de no aconseguir la feina.

“Bé, bé, joveneta, veient que no porta anell deduïm que no està casada, oi? Té la intenció de casar-se aviat?” vaig enfadar-me.

Em sentia incòmoda i insultada amb aquestes preguntes. El meu cap embogia tractant de trobar respostes i, al mateix temps, em demanava per què havia de respondre preguntes com aquelles que no eren importants de cap manera.

“Ara mateix, no estic casada”, vaig dir a poc a poc, mirant de controlar la crispació del meu llavi superior. A continuació vaig preguntar: “però què té a veure el matrimoni amb l’escriptura?”

“Senyoreta Moyo, estic segur que té curiositat per saber per què li preguntem sobre el seu estat civil. En el passat hem hagut d’enfrontar-nos a problemes causats per periodistes casades. Té la intenció de casar-se aviat? Està embarassada? Això no ens agradaria gaire, i menys si sol·licita la baixa per maternitat just després de començar a treballar” digué el cinquè home.

Sentia escurçons desplegant-se dins el meu intestí i estava tan tensa com les molles d’una trampa per a rates, però vaig controlar els meus nervis i vaig aconseguir calmar-me.

L’entrevista sencera es centrava en tot llevat de la meva experiència com a periodista. Ni tan sols van mirar-se els articles publicats que vaig lliurar-los, sinó que van continuar fent preguntes estúpides, com ara: “Està sortint amb algú? Quines debilitats té? I quines virtuts? Li agrada viatjar?”

It took a lot of will power not to say something chilling back to them but when I left the interview, I felt as if I had visited Harare Central Police Station for a criminal interrogation. It was an experience in itself, a mind-altering dose of reality.

It was easy to tell, I mean, I knew right then that I stood no chance to get the job but I had hope.

I received the regret letter today to confirm my suspicion. Yes, just three sentences were enough to tell me I didn't succeed and wishing me well with my future. Another dream sbut, right in my eyes.

I am not happy at all. As I write to you my eyes are in tears. I cannot control myself. God why me?

I am so stressed; Rudo. I ask myself if I am a failure in life. Maybe I should have taken up teaching, as my grandfather once said. These inner doubts and questions will always be in my mind until I get my dream job. We had dreams after college. We expected things to work our own way. But this is a harsh world and we are faced with realities, not fantasies, or dreams.

I will continue hoping, Rudo. I must remain a prisoner of hope. I think Nelson Mandela is a strong person for staying for 27. years I would had given up. His hopes and dreams became a reality and inspiration to millions of people. I will draw inspiration from his life experiences.

Are you aware that, for the past seven years, The Star has been running without a single female reporter? If I had got the job, I would have broken a record by becoming their first female reporter in seven years.

The Editor in Chief of The Star prefers male journalists to work for his paper; the silly goat believes that female reporters are weak and vulnerable.

Your friend

Chipo

Em va costar molt d'esforç no respondre'ls a crits, però quan vaig abandonar l'entrevista em sentia com si hagués anat a l'estació central de policia de Harare per a un interrogatori criminal... Fou tota una experiència, una pertorbadora dosi de realitat.

Era fàcil de veure el que passaria, vull dir, aleshores ja tenia clar que no hi havia possibilitats d'obtenir la feina, però tot i això encara conservava alguna esperança.

Però avui he rebut una carta de refús que ha confirmat les meves sospites. Sí, amb tres frases n'han tingut prou per a dir-me que no ho he aconseguit i que em desitgen el millor de cara al futur. Un altre somni perdut davant mateix dels meus ulls.

No estic gens contenta. Mentre t'escric els ulls se m'omplen de llàgrimes i no puc controlar-me. Déu, per què jo?

Estic molt tensa, Rudo. Em pregunto a mi mateixa si sóc un fracàs en la vida. Potser m'hauria d'haver decantat per l'ensenyament, com em va recomanar un cop el meu avi. Aquests dubtes interns i aquestes preguntes persistiran sempre dins meu fins que aconseguixi la feina somiada. Teníem somnis després de la universitat. Esperàvem que les coses anirien com nosaltres volíem. Però estem en un món molt dur i hem d'acarar realitats, no pas fantasies o somnis.

Mantindré l'esperança, Rudo. He de seguir presonera de l'esperança. Crec que Nelson Mandela és una persona molt forta per haver aguantat durant 27 anys. Jo m'hauria rendit. Les seves esperances i els seus somnis van esdevenir reals i es van convertir en la inspiració de milions de persones. Jo extrauré la inspiració de les experiències de la seva vida.

Saps que, durant els darrers set anys, el *The Star* no ha tingut ni una sola dona periodista? Si jo hagués obtingut la feina hauria trencat tota una estadística, perquè m'hauria convertit en la primera dona periodista després de set anys.

L'editor en cap del *The Star* prefereix homes per a treballar en el seu setmanari; aquest tros d'ase creu que les dones periodistes són dèbils i vulnerables.

La teva amiga

Chipò

NDIWE ANIKO NHAI RUDO?

Iwe rudo

Unombonyatsova aniko nbai rudo?

Vanbu, mbuka neshiri zvose zvinopinda murudo

Ndiwe aniko, rudo?

Vanbu kana mbuka vanokurwira

Vanourayana nokuda kwako rudo

Rudo, ndiwe ani?

Vaduku nevakuru vanogara vachikutsvaka nemaziso

matsvuku

Vatungamiriri venyika nemadzishe varikuwira murudo

mazuva ose

Unopinza vanodanana musvitsa

Ugoputsazve dzimba dzavo

Varume nevakadzi vanosbungurudzwa nokuda kwako

Vanochema mazuva ose nokuda kwako

Vanozviuraya vashungurudzika newe

Rudo, ndiwe ani chaizvo?

Munbu wose arikukutsvaka nemaziso matsvuku

Vanbu vazhinji varikuchema nokuda kwako

Rudo, unounza bingishi mukurarama kwedu

Mumburi, pamabasa, kuzvichikoro unovhiringidza

Rudo, uriko here?

Kana kuti anongove maroto

Hatikwanisi kurarama usipo

Nyangwe uchirwadzisa vanhu unongodiwa

Rudo, unoramba uchiunza rufaro kunevamwe nekusawa.

AMOR

Ei amor
Qui ets realment?

Humans, animals, ocells tots et coneixen, amor
Qui ets, amor?

Éssers humans i fins i tot animals lluiten per tu
Es maten els uns als altres per amor
Amor, qui ets realment?

Vells i joves et busquen sempre
Presidents, reis i captaires s'enamoren cada dia
Uneixes les parelles en matrimoni
I també trenques matrimonis

Homes i dones es posen nerviosos per tu
I ploren per amor cada dia
Suïcidant-se per desfetes amoroses
Amor, qui ets realment?

Tothom et busca, a tot arreu
Tothom plora per tu, a tot arreu
Amor, portes molta confusió a la nostra existència
A famílies, a l'escola i a la feina fas estralls

Amor, existeixes?
O només ets una il·lusió
No podem viure sense tu
Malgrat que ets dolor
Amor, portes felicitat a altres, sofriment a alguns.

NDANGARIRO

*Ndangariro yako yakadzama mupfugwa dzangu
yakafanana nejira jena rakasviba rinoramba kuchena
kwese kwandinoenda uye nepandinenge ndiri
ndangariro yako inodzoka chete
unondikudza nerudo rwako rukuru*

*ndirikure kure nekwauri asi unoita sekunge uripedyo
nekuti unogara urimundangariro yangu
handimbofe ndakakukanganwa nangwe zvoita sei
ndangariro yako inoramba kupera sedova remangwanani
ndinokurota nangwe ndave nemakore ndisina kukuona
ndinechiswo chikuru chewako rudo rwako, chemuwiri wako
[unobvira nerudo
ndasuwa nziyo dzawaimba ndakurara*

*ndangariro yako inoita kuti ndikusuwe nekukuda zvikuru
ndangariro yenyika yangu yechizvarwa haimbofe yakapera
ndinorangarira kunbuwirira nekuseka kwataita zvose izvi
[zvinondipa simba
nangwe ndiri munyika irikure kudai ndinonyemwerera
[nekusekerera kana ndakufunga
nezvako iwe unondisimba rekurarama.*

RECORDS

Porto el teu record gravat a la memòria
com una taca persistent que no vol marxar
Allà on vaig el teu record dolç ressurgeix als meus
[pensaments
M'alimentes amb el teu amor

Sóc tan lluny de tu però, al mateix temps, tan a prop
Perquè el teu record es nega a morir
Somio amb tu, malgrat que fa anys que no et veig
Anhelo la teva calidesa, el teu cos i les cançons de bressol

El teu record s'aviva cada cop més
Records de la meua terra es neguen a desaparèixer
Records d'olors i riures em donen forces
Fins i tot, en aquesta terra estrangera continuo somrient,
[quan et recordo.

JAMES NOËL

James Noël

Hinche, Haití, 1978

James Noël és una veu singular de la literatura contemporània. Ha publicat diversos llibres de poesia i participa en festivals d'arreu del món on comparteix els seus "mots tallats per esberlar". La veu de James Noël s'acobla perfectament als seus propis textos, tot i que moltes vegades també els llegeixen altres lectors i intèrprets reconeguts, com ara Pierre Brissson, Woody Saint Louis o Arthur H.

Per completar aquest retrat, esmentem que James Noël ha col·laborat en revistes com ara *Point-Barre*, *Casa de las Américas*, *La Soeur de l'ange*, *Exit*, *Europe* o *Défense de la langue française*, entre d'altres. Figura en l'antologia *L'Année poétique 2008* (Seghers), en els *144 poètes autour du monde* (Seghers, 2009) i en l'antologia *Nous, La Multitude* (Le Temps Des Cerises, 2011). Així mateix, ha rebut molts guardons, com ara el premi Fètkann (Mémoire du Sud et de L'Humanité 2008) i una beca del consell regional d'Île-de-France, l'any 2009.

Entre un himne compromès a l'amor i una ira tempestuosa, sorgeix de la seva poesia "la metàfora assassina", com li agrada anomenar-la.

La poesia: el meu plat volador

No m'agrada escriure. Fada coqueteria o fatuitat desviada. Tant se me'n fot el que puguin dir. Escriure avui dia em sembla una deixadesa, una manera covarda de deixar-ho córrer –manera de viure o de morir sense fer soroll. S'escriu per no despertar, per no molestar el veí. En canvi, la finalitat última del poeta és la de despertar, de poder mantenir-se en la línia de tir, per tal de fer foc i projectar una aurèola d'ombra o de llum en una cosa o en algú. Un poeta és algú que busca un bome... o una dona.

La terra no roda bé. D'aquí ve la urgència d'una poesia que s'adreça als germans humans demanant-los que siguin conscients i solidaris davant dels perills de mort, de fams, i altres càncers que ens amenacen. La poesia, no la que provoca rialletes als salons, simó, és clar, la que sacseja, la que provoca sismes en l'ésser, aquesta poesia pot millorar la vida.

Els meus flaixos poètics, allunyats de qualsevol histèria, són l'expressió d'un atac de nervis controlat. Exorcisme íntim, com Víctor Hugo quan invoca Léopoldine en una taula giratòria. Escric per tenir notícies meves, convocar-me en un girar d'ulls. I també contestar cada vegada, com per equivocació, els cants de cigne de la meua terra malalta! La poesia em permet anar-me'n, anar-me'n sense fugir de mi mateix.

(De *Des poings chauffés à blanc*,
Éditions Bruno Doucey, 2010)

Traduccions del francès al català: Annie Bats

LE NOM QUI M'APPELLE

*je suis celui qui se lave les mains
avant d'écrire
ne me demande pas
comment je m'appelle
je n'ai pas de nom
je viens de là
de ce non-lieu qui cherche lune
pour s'exhumer de son point d'ombre
un nom d'auteur me fait bien mal
parce que poète ça m'est égal
ni tapis rouge ne saura rendre
la justesse du sang qui me fait
passer
pour un vitrier qui vaut sa mort
je suis saigné
donc
je me lave
voilà mon nom qui vient de là*

EL NOM QUE EM CRIDA

sóc aquell que es renta les mans
abans d'escriure
no em preguntis
com em dic
no tinc nom
vinc d'aquí
d'aquest enlloc que busca lluna
per exhumar-se del seu punt d'ombra
un nom d'autor em fa molt mal
perquè poeta m'és ben igual
ni una catifa vermella sabrà restituir
la justesa de la sang que em fa
passar
per un vidrier que val la seva mort
se'm treu la sang
doncs
em rento
aquí el meu nom que ve d'aquí

NOTRE SIAMOISE DIFFÉRENCE

*beaux mes bras
à être mutilés
suis-je un vitrier
qui fait pacte avec les pierres
pour célébrer leur impact sur les vitres
ouvre mon image pour t'atteindre
de ressemblance et de fracture
tu chanteras notre siamoise différence
je coupe les vitres
quand ça casse
un sang coule net dedans
il m'arrive même en écrivant
de croire que c'est la vérité qui blesse
pourtant de là ma visibilité renforcée
coeur brisé du miroir
miroir brisé du coup
je coupe les vitres
en m'ouvrant les veines*

DÉCLIC

*ma muse est morte
j'ai les mains libres*

LA NOSTRA SIAMESA DIFERÈNCIA

bells els meus braços
per ser mutilats
sóc potser un vidrier
que pacta amb les pedres
per celebrar el seu impacte als vidres
obre la meva imatge per ferir-te
de semblança i de fractura
cantaràs la nostra siamesa diferència
tallo els vidres
quan hi ha trencadissa
una sang corre neta endins
i puc arribar a creure
quan escric que el que fa mal és la veritat
però d'aquí la meva visibilitat reforçada
cor trencat del mirall
mirall trencat de cop
tallo els vidres
obrint-me les venes

DISPARADOR

la meva musa és morta
tinc les mans lliures

HORS DE PROPOS

*il est hors de propos
ta bouche ne fera pas l'objet de leurs caprices
je la veux ta bouche pour l'engueulade
je la veux ta bouche pour l'hystérie
je la veux en mille pièces
pour bombarder
abominer le bâillon de l'instant
les sifflets de censure
la raison d'État
oblitérant toute raison d'être*

*je la veux ta bouche
caisse de résonance de la colère
tambour battant
à cœur ouvert et à l'envers*

*moi
c'est un tube
c'est un tube qui me relie la bouche au cœur
et je te parle
la mort en poupe
sans parachute
en pleine chute libre*

*loin du verbe-coutelas du mot sagaie
loin d'une flèche érigée au bout de la langue
qui résonne raide rasoir de déraison*

*je déclare toute bouche
hors de propos*

FORA DE TO

està fora de to
la teva boca no serà objecte dels seus capritxos
la teva boca la vull per l'esbrancada
la teva boca la vull per la histèria
la vull de mil bocins
per bombardejar
abominar la mordassa de l'instant
els xiulets de la censura
la raó d'Estat
que obvia tota raó de ser

la teva boca la vull
caixa de ressonància de la ira
a cops de timbal
a cor obert i cap per avall

jo
és un tub
un tub que m'uneix la boca amb el cor
i et parlo
mort en popa
sense paracaigudes
en plena caiguda lliure

lluny del verb-coltell del mot atzagaia
lluny d'una fletxa alçada a la punta de la llengua
que ressona rígid raor de desraó

declaro tota boca
fora de to

VOILE ÉTRANGÈRE

*je te le dis pour les fous rires
venues des lèvres dans leurs juteuses déraisons*

*je te le dis
à haute voix le cœur drogué
chaque grain de sable a son étoile
le monde est vaste dans la barque du vent
toute voile est étrangère
aux idées arrêtées des ports
des continents*

PILE OU FACE

*Suis-je un autre me dis-je un jour
tu es un autre me répondis-je
j'ai failli courir pour me quitter
fuir ma frayeur en coup de vents
mais je me sens si près de moi
que je suis resté à m'écouter
je me suis dit des mots croisés
mille autres voix prennent le relai
je crois parler à des fantômes
pourtant c'est moi qui change de voix*

VELA ESTRANGERA

t'ho dic pels atacs de riure
vinguts dels teus llavis de sucosos desvaris

t'ho dic
en veu alta amb el cor drogat
cada gra de sorra té la seva estrella
el món és ample en la barca del vent
tota vela és estrangera
aliena a les idees aturades dels ports
dels continents

CARA O CREU

Sóc o no sóc un altre vaig dir-me un dia
tu ets un altre vaig contestar-me
vaig estar a punt de córrer per deixar-me enrere
fugir del meu espant amb una revolada
però em sento tant aprop meu
que m'he quedat escoltant-me
m'he dit mots encreuats
mil altres veus prenen el relleu
crec que parlo amb fantasmes
però sóc jo qui canvio de veu

FÊLURE À DIRE

faire tourner

une

deux

trois fois la langue

évidence crue

grinçante ouverture

d'une porte sur les gonds

le temps humain

la seule fêlure à dire

à perdre haleine

FENEDURA DE DIR

girar
una
dues
tres vegades la llengua
evidència crua
obertura d'una porta
que grinyola dintre de polleguera

el temps humà
l'única fenedura de dir
fins perdre l'alè

LES FRUITS QUI DÉMANGENT

*tous les fruits qui démangent
sont à prendre
à sauter nus sous les dents*

*tous les fruits qui démangent
sont à croquer
dans l'immédiat
du rythme cardiaque
le sang qui tourne
à la recherche des roses rouges
de la terre arable des paradis perdus*

*avoir l'âge
c'est agir
compter les feuilles au pied de l'arbre
et découvrir l'ombre verte de soi-même
enracinée dans le temps sec*

ELS FRUITS QUE MENGEN

tots els fruits que mengen
són per agafar
per saltar nus sota les dents

tots els fruits que mengen
són per mossegar
en la immediatesa
del ritme cardíac
la sang que gira
buscant les roses vermelles
la terra arable els paradisos perduts

fer anys
és afanyar-se
comptar les fulles al peu de l'arbre
i descobrir l'ombra verda d'un mateix
arrelada en el temps sec

DERNIÈRE PHASE

*je te tends mes poings
chauffés à blanc
des poings d'émeutier de la langue
des poings d'émeutier de la fin
la faim du monde
qui parle en langage
dans le ventre de la terre*

*je te tends mes poings
frémissant d'assassinats latents
des poings d'illuminé
atteints de pyromanie profonde
au premier degré de la dernière phase
des poings de petit bout d'allumettes
brûlés vifs dans leur langue de bois*

*je te tends mes poings fermés
pour une fraternité ouvertement déclarée
LA FRATERNITE CONTRE*

*fraternité qui doit contrarier leur rire
le tourner en trémolo
en sanglot long
sanguinolent
qui n'a pas les moyens d'une seule larme
fraternité qui doit mettre en évidence
leur panne sèche*

*tenez mes poings fermés de nouveau-né
devant rompre à tout prix
les barreaux du berceau
des poings chargés
d'un orage précoce
hérité d'un Loa du feu
d'un Loa du vent*

*des poings atteints de pyromanie profonde
au premier degré de la dernière phase*

ÚLTIMA FASE

t'allargo els punys
al roig viu
punys de revoltat de la llengua
punys de revoltat de la fi
la fam del món
que parla en llenguatge
al ventre de la terra

t'allargo els punys
frisosos d'assassinats latents
punys d'il·luminat
tocats de piromania profunda
al primer grau de l'última fase
punys de bocins de mistos
cremats vius en la seva llengua de fusta

t'allargo els punys tancats
per a una fraternitat obertament declarada
LA FRATERNITAT EN CONTRA

fraternitat que els ha de contrariar el riure
convertir-lo en trèmolo
llarg sanglot
sanguinolent
que no es pot permetre ni una llàgrima
fraternitat que ha de posar de manifest
que s'han quedat secs

aquí teniu els meus punys estrets de nounat
que ha de trencar a tot preu
els barrots del bressol
punys carregats
de tempesta precoç
heretada d'un Loa del foc
d'un Loa del vent

punys tocats de piromania profunda
al primer grau de l'última fase

LA PART DES CHOSES

*mâles sont les mots
mâles sont les signes
mâles et femelles les signes les mots et les phrases
les mots s'accouplent
pour donner une phase nouvelle
aux différents cycles des planètes
les signes se décuplent pour recycler les étoiles éteintes
en lumineuses idées
dans la tête d'un fou*

*entre les mots et la phrase
pont
n'est pas le poète
passerelle non plus
n'est pas le poète
mais la chute oblique du corps
dans le fleuve qui trépasse
la chute libre du corps
parachuté dans le dur
dans le goudron
le béton*

*(Extrait du livre Kana sùtra, inédit qui
paraîtra aux Éditions Vents d'Ailleurs en 2011)*

LES COSES COM SÓN

mascles són els mots
mascles són els signes
mascles i femelles els signes els mots i les frases
els mots s'acoblen
per donar una nova fase
als diferents cicles dels planetes
els signes es desdoblen per reciclar les estrelles apagades
en idees lluminoses
al cap d'un foll

entre els mots i la frase
pont
no és el poeta
passarel·la tampoc
no és el poeta
sinó la caiguda obliqua del cos
al riu que traspassa
la caiguda lliure del cos
catapultat a la duresa
a l'asfalt
al formigó

(De *Kana sùtra*, recull inèdit
que es publicarà a Éditions Vents d'Ailleurs el 2011)

GERARD VERGÉS

Gerard Vergés

Tortosa, 1931

Pertany a una saga de farmacèutics: l'avi i el pare i dos fills. Es llicencia a la Universitat de Barcelona i després fa el doctorat a la càtedra de Fisiologia. Actualment és membre de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya i ha fundat una empresa de reactius per a química clínica. A més d'altres distincions, el 1997 va obtenir la Creu de Sant Jordi.

Com a prosista ha publicat *El pintor tortosí Antoni Casanova* (1952), *Tretze biografies imperfectes* (1986 i 1993, Premi Josep Pla 1985), *Barques i fogons* (1990), *Eors i art* (1991, Premi Josep Vallverdú) i *Alfabet per a adults* (2009).

Ha publicat els poemaris *L'ombra rogenca de la lloba* (1981 i 1993, Premi Carles Riba 1981), *Long play per a una ànima trista* (1986), *Lliri entre cards* (1988) i *La insostenible lleugeresa del vers* (2002)

També cal esmentar la traducció de *Tots els sonets de Shakespeare* (1993 i 2001) i la versió espanyola dels 4 poemaris de Vergés per Ramon García Mateos sota el títol *La raíz de la mandrágora* (2005).

RÒMUL

Jo sóc aquell que em dic Ròmul, romà
de gest cansat i irònic, pensatiu,
de perfil encunyat a les monedes.
M'agraden Mahler, Mozart sobretot.
I el silenci dels astres. Tinc mil anys.

(De *L'ombra rogenca de la lloba*, 1981)

CATEDRAL

Vitralls de llum difusa i violeta.
I un Nen Jesús de Praga. I un sant Blai.
I un purgatori d'ànimes ploroses.
I un gran tapís flamenc amb els apòstols.
I una Madona gòtica, esveltíssima.
I un Crist jacent, terrible, mesetari.
I tombes esculpides amb llatins.

I els alts vitralls velaven la claror.
I el Nen Jesús de Praga duia rínxols.
I sant Blai no tossia (era de guix).
I el prudentíssim foc del purgatori
tapava pits i sexes de les ànimes.
I els apòstols tenien l'aparença
de nobles majestats o de reis mítics.
I la Madona es deia de l'Estrella.
I el Crist jacent era nafrat i tètric.
I les tombes sonaven com campanes.

Le campanes tocaven a difunt.

(De *Long play per a una ànima trista*, 1986)

EL BUST

(Adaptació d'un poema de W. H. Davis,
1871-1940)

Quan vaig sortir de casa, aquell matí,
la noia es va quedar per netejar-me
l'estudi: els quatre mobles, els prestatges
amb els llibres, els quadres i el meu bust.

Quan vaig tornar, recordo que em va rebre
amb els ulls molt lluent, la veu profunda.
Tot estava endreçat. Com el seu rostre
(fins aquell dia un rostre indiferent)
l'estança apareixia lluminosa.

De cop, mirant el bust, vaig adonar-me
que estava blanc l'obscur cabell de bronze,
tots blancs de pols el nas i les pestanyes.

Però els llavis es veien nets i humits.

(De *Long play per a una ànima trista*, 1986)

A LA MEMÒRIA DEL TROBADOR CERVERÍ DE GIRONA

Missenyor Jaume és bell com un arcàngel.
(Jo sóc pelut i rabassut, ventrut,
del color del safrà i de garra curta).
Ell ama Berenguera, que és esvelta
com una canya tendra vora l'aigua
i que té els pits com dos coloms blanquíssims.
(Jo folgo amb les criades i les meuques).
Rei d'Aragó, senyor de Montpeller.
(Jo no tinc ni camisa ni flassada).
Ell és amic de cavallers i savis.
(Jo d'aquell embriac dit Lo Templer,
al qual li surt el vi per les orelles).

Branda l'espasa el rei. (Tant se me'n fot!).
Jo brando el sirventès com una daga
que l'ànima fereix dels enemics.
I, si cal una rima d'amor dolça,
també la sé. O amarga com el sèver.
Jo, el més gran trobador, dono de grat,
als ignorants, proverbis; als rics, faules.

Margarides als porcs; als ases, roses.

(de *Long play per a una ànima trista*, 1986)

ON ES TRANSCRIU RIGOROSAMENT UN DIÀLEG HISTÒRIC (20-7-1969)

- Altura 1600... 1200 peus.
- 35 graus, 33 graus, baixant.
- Perdem velocitat. Ja veiem l'ombra.
- Llums de contacte. Menys de 20 segons.
- Llums encesos.

- Avant.

- 40 peus.

- Aixequem pols. Ombra lleugera. Llums.

- Apagueu els motors.

- Som a la Lluna.

(de *Long play per a una ànima trista*, 1986)

EN UNA GALÀXIA PERDUDA, EN UN PETIT PLANETA

Any 30.000 de l'era de Saturn.

Aquesta tarda el mestre ens explicava
coses que fan pensar. Diu que, fa segles,
arreu del món parlaven en anglès
(una d'aquelles llengües primitives
que recentment han desxifrat els savis);
i diu que l'home coneixia l'àtom;
i, si bé no hi ha proves, se suposa
que enviaven satèl·lits a l'espai.

Diu també el mestre (em penso que es fa vell)
que el cel era tot blau, que les femelles
tenien la pell blanca, que menjaven
peix de la mar i fruita de la terra.

Inversemblant planeta. Però els fòssils
parlen de gossos, de cavalls, d'ocells
(i sembla que els ocells, a més, cantaven).

I un dia, a les vacances, diu el mestre
que ens durà a veure uns arbres que fan flor,
que en queden pocs, que es diuen llimoneres
i que la flor és petita i perfumada.

I això, la veritat, ja no m'ho crec.

(de *Long play per a una ànima trista*, 1986)

BRUCELLA MALITENSIS

*A Luigi da Porto que,
durant les curtes pauses de la batalla
d'Agnadelo, el 1509, escrivia sonets*

Astre apagat la més fulgent estrella,
torre enrunada la que fou més alta,
a la gentil marquesa de Morella
se li ha marcit la rosa de la galta.

Per causa de la llet d'alguna ovella
la galana marquesa està malalta.
El germen metzinós es diu Brucella;
les febres que pateix, febres de Malta.

Malaltia veient tan espantosa,
misses ordena el bisbe de Tortosa
i a Roma fa el marquès pelegrinatge.

Però som a l'any mil. Mai no sabràs
que la culpa no fou de Satanàs,
sinó d'un tendre i exquisit formatge.

(De *Lliri entre cards*, 1988)

D'UN BESTIARI MEDIEVAL

*A Joan Perucho, poeta, fabulador,
alquimista, botànic, zoòleg*

Hi ha un animal, de còrpora imponent,
que els perses anomenen elefant.
Viu prop de tres-cents anys, i únicament
infanta la femella un sol infant.

I és que conta Aristòtil, congruent,
que copula amb destorb, que té més gran
que el sexe el nas, i en forma de serpent.
Per això és cast i molt honest amant.

I té tres enemics: primer, el dragó,
que de la sang estima l'escalfor.
Després el gat, de la cautela signe.

Finalment, l'unicorn d'agut fibló.
(Parlo d'aquell cavall que és tot blancor
i amb una banya de marfil maligne).

(De Lliri entre cards, 1988)

JUGUESCA

*A Jaume de Cessoles, o Cesulis,
autor d'un Libre dels escachs*

Us asseguro que amb un sol alfil
(vostre candor, senyora, no us retrac)
he de ferir de mort i fer-li escac
a la bonica reina de marfil.

Dels meus propòsits, tot seguint el fil,
he preparat curosament l'atac
i tinc ja la parida dins el sac.
(Si m'erro, em podeu dir cavaller vil).

Vostra derrota, Violant, s'acosta
i jo ja sento aquell preuat delit
que dolçament el cor fa bategar.

S'ha de pagar puntualment l'aposta
i, doncs perdeu el joc, anem al llit.
(¿O és que potser m'haveu deixat guanyar?)

(De *Lliri entre cards*, 1988)

AFEGIU UN LA

*A Jesús Masip, poeta des de sempre,
amic des de sempre*

Escruta l'horitzó, la mar vigi
en silenci Penèlope. Està so.
Pel cel d'atzur una gavina vo;
s'esmuny, entre les algues, una angui.

I, mentre la filosa fila i fi,
la discreta Penèlope es conso
imaginant Ulisses que rodo
vagant pel món i anant de roda en pi.

Aquí la mà que da i desfà la te
i allí –pensa Penèlope– la ga
d'una brisa feliç inflant la ve.

Però nau ancorada no fa este.
I Ulisses, lluny, en una amena ca,
besa Circe i les sines li desce.

(De Lliri entre cards, 1988)

COFRE ÀRAB

Amb dits sensibles que podrien
haver estat els d'un hàbil artesà,
ressegueixo el marfil entre la fusta,
les formes incrustades dels gossos i els falcons,
l'alada simetria de les fulles,
els ornaments del cofre.
Oh Déu, quanta bellesa perduda per a sempre!
De tot el meu Al-Andalus queden tal sols un cofre
i un grapat de monedes de plata prima, més aviat

[bastarda.

I el record d'Abu Bakr, que era muftí i filòsof
i que ensenyà a Damasc i morí a Alexandria.
Al cementiri d'Uala, davant la Porta Verda, reposen els
[seus ossos.

Va deixar escrit un llibre: La llanterna dels Prínceps.
Abu Bakr, dit també Al-Turtusí, va amar moltíssim
aquest mateix paisatge que jo estimo:
el riu ample i feliç,
les fondes valls on creix el magraner
i l'aigua rotatòria de les sínies.
L'aigua, ah l'aigua en el desert!
Com canta l'aigua, oh Déu, com canta l'aigua als
[brolladors, de marbre!

No hi ha al món so com el de l'aigua:
l'aigua canta millor que el rossinyol en la nit alta,
millor que el vent entre el tul rosa dels tamarius florits,
millor que els cròtals de les ballarines.
Dic ballarines. Dic
ventres mòbils com astres,
i dic nuques dolcíssimes,

i dic pits com magnòlies,
i dic cintures fràgils,
i dic llavis com pètals,
i dic galtes com préssecs,
i dic malucs com àmfors,
i dic peus com cristalls,
i pubis com jardins,
i cabells com onades.

I també dic ulls negres, germans de l'aigua obscura,
i també dic ulls clars, germans de l'aigua blava.

(Abu Bakr somreia).

No us deixeu emportar
per la lírica obscena de les fàcils metàfores.
La gent estima el greix,
però el cervell del cabritet és millor mos:
en ell rauen l'instint i, si de cas, la pensa.
La bellesa del món, oh Déu, és fugissera i vana.

Vosatres canteu llavis,
quan hi ha boques que poden igual que una rabosa;
vosaltres canteu rulls que són un niu de llémenes;
i canteu pits que són bosses tan buides
com l'escrot dels eunucs del gineceu.

(Abu Bakr somreia).

Doneu-me pa sense llevat,
una dona fidel –no massa jove–,
de quan en quan un moltó tendre,
vi de poc grau, lectures del profeta
i el silenci del camp.

(Abu Bakr estava en el secret).

Tan sols un cop s' enamorà, si hem de creure els seus versos.
No fou de cap moret de dents blanquíssimes,
de cap andrògin bru, de cap adolescent dels que estimava

aquell poeta cordovès dit Ibn Quzmàn.
El Turtusí Abu Bakr, el gran muftí, el puríssim,
pensant en ella,
poma madura, cor de mel, llimona dolça,
va observar el firmament i gosà escriure:
“Sense parar recorro el cel amb els meus ulls,
per si de cas contemplo l’estrella que tu mires”.

(De *La insostenible lleugeresa del vers*, 2002)

TAULA

TAULA

- Mohamed Achaari, 27
Nicole d'Amonville, 51
Andrii Antonovskiy, 71
Borja Bagunyà, 101
Annie Bats, 115
Lolita Bosch, 139
Maite Brazales, 151
Isabel Garcia Canet, 167
Lluís Maicas, 183
Ricard Martínez Pinyol, 197
Rhodah Mashavave, 211
James Noël, 237
Gerard Vergés, 257

MOLTES GRÀCIES!

A Manuel Avilés, Antoni Caimari, Josep Ramon Cerdà, Antoni Colom, Marta Cuyàs, Nicolau Dols, Joan Font, Myriam Fraile, Antoni Gost, Eberhard Grosske, Antònia Maria Horrach, Oriol Izquierdo, Carme Llabrés, Maria Llabrés, Pere Joan Martorell, Margalida Moragues, Bàrbara Obrador, Antoni M. Planas, Marta Prunés, Nanda Ramon, Guillem Roman, Liniu Siquier, l'Ajuntament de Palma, el Centre Penitenciari de Mallorca, Projecte Palma contra la violència de gènere, el *Diari de Balears*, la Televisió de Mallorca i la gent del Teatre Principal.

A tots ells i a tots els altres que queden dins la discreció de l'anonimat.

Aquest
llibre, que recull els
textos dels poetes que han
participat en el XIII Festival de Poesia
de la Mediterrània, es va acabar d'imprimir
als obradors de la impremta Rubines
(Binissalem) el 9 de maig de MMXI, quatre
mesos justs abans del 100è aniversari del naixement
a València de Manuel Sanchis Guarner, savi de
la llengua catalana, lluitador a l'exèrcit republicà,
represaliat per la dictadura franquista, dinamitzador
de la resistència cultural catalana a Mallorca i
perseguit, amb amenaces de mort, els seus
darrers anys al País Valencià, on continuà
la tasca fervorosa i constant de lluita
per la llengua i la cultura
c a t a l a n e s .

